

**ПрАТ «ВНЗ «МІЖРЕГІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ
ПЕРСОНАЛОМ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ УПРАВЛІННЯ, ЕКОНОМІКИ ТА
БІЗНЕСУ**

Кафедра фінансів, банківської та страхової справи

Усова Інна Юріївна

К В А Л І Ф І К А Ц І Й Н А Р О Б О Т А

на тему: **«Облік, аналіз і аудит в управлінні бізнесом»**

(на прикладі ТОВ «РОЗФУД»)

шифр групи: Е-12-23-00п(2.0з)

спеціальність: «Облік і оподаткування»

спеціалізація: -

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Магістерська робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів, текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Виконала студентка _____

Усова І.Ю.

Науковий керівник _____

_____ К.Е.Н., доц.

(підпис)

(вчена ступінь, наукове звання)

Скиба Г.І.

(ПІБ)

Завідувач кафедри _____

_____ д.е.н., професор

(підпис)

(вчена ступінь, наукове звання)

Кришталь Г.О.

(ПІБ)

Київ – 2026

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи обліку, аналізу і аудиту в системі управління бізнесом.....	6
1.1. Сутність і значення бухгалтерського обліку для бізнес-управління.....	6
1.2. Економічний аналіз як інструмент оцінки фінансового стану підприємства.	10
1.3. Аудит як інструмент забезпечення достовірності інформації для управління	14
1.4. Взаємозв'язок обліку, аналізу і аудиту в системі управління підприємством	19
1.5. Нормативно-правове регулювання і міжнародні стандарти в сфері обліку, аналізу та аудиту.....	23
Висновки до розділу 1.....	27
РОЗДІЛ 2. Оцінка організації обліку, аналізу і аудиту на підприємстві (на прикладі ТОВ «РОЗФУД»	30
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «РОЗФУД».....	30
2.2. Організація облікового процесу на підприємстві.....	35
2.3. Проведення економічного аналізу діяльності підприємства.....	40
2.4. Особливості проведення внутрішнього та зовнішнього аудиту на підприємстві.....	56
Висновки до розділу 2.....	60
РОЗДІЛ 3. Удосконалення обліково-аналітичного та аудиторського забезпечення управління бізнесом.....	64
3.1. Виявлення проблем в обліково-аналітичному забезпеченні управління.....	64
3.2. Напрями підвищення якості аналітичного забезпечення управлінських рішень ТОВ «РОЗФУД»	67
3.3. Інноваційні підходи до аудиту та використання його результатів в управлінні.....	71
3.4. Розробка комплексної моделі обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом.....	77
Висновки до розділу 3.....	81
ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ	83
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	86
ДОДАТКИ.....	91

ВСТУП

Актуальність теми. В умовах динамічного розвитку машинобудування для харчової промисловості особливої ваги набуває ефективне управління виробничими підприємствами, що поєднують індивідуальне виготовлення обладнання з високою конкуренцією, матеріалоємністю і технологічною складністю процесів.

ТОВ «Розфуд», як виробник обладнання для харчової промисловості, функціонує в середовищі, що вимагає раціонального використання ресурсів, постійного контролю витрат, своєчасного аналізу фінансових результатів і забезпечення прозорості господарських процесів. У цьому контексті зростає роль взаємопов'язаного функціонування бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту як основи інформаційної підтримки управлінських рішень. Дослідження цього взаємозв'язку на прикладі реального підприємства – ТОВ «Розфуд» – є актуальним і має як теоретичну, так і практичну цінність.

Мета і завдання дослідження. Основною метою дослідження є проаналізувати організацію та взаємозв'язок бухгалтерського обліку, економічного аналізу й аудиту в системі управління ТОВ «Розфуд», а також сформулювати пропозиції щодо підвищення ефективності управлінських рішень на основі інтеграції цих підсистем.

Для досягнення поставленої мети сформульовано наступні завдання:

1. Розкрити економічну сутність обліку, аналізу й аудиту як складових системи управління підприємством.
2. Проаналізувати особливості діяльності підприємства ТОВ «Розфуд» у контексті інформаційного забезпечення управління.
3. Оцінити стан та організацію бухгалтерського обліку на підприємстві.
4. Дослідити практику використання економічного аналізу для прийняття рішень.
5. Визначити роль внутрішнього або зовнішнього аудиту у системі контролю.

6. Розробити рекомендації щодо удосконалення взаємодії обліку, аналізу й аудиту як інструментів підвищення ефективності управління.

Об'єктом дослідження є процеси управління підприємством у галузі виробництва обладнання для харчової промисловості на прикладі ТОВ «Розфуд».

Предметом дослідження є методичні та організаційні аспекти взаємодії бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту як інформаційної основи управління діяльністю ТОВ «Розфуд».

Методи дослідження. У магістерській роботі застосовано такі методи:

- 1) аналіз і синтез – для вивчення економічної природи досліджуваних категорій;
- 2) документальний аналіз – для оцінки облікових процедур та аналітичної звітності на підприємстві;
- 3) статистичні та економіко-математичні методи – для аналізу фінансових показників;
- 4) графічний метод – для наочного представлення результатів;

Наукова новизна дослідження полягає у комплексному підході до вдосконалення системи обліку, аналізу та аудиту як складових механізму управління бізнесом на прикладі реального підприємства – ТОВ «Розфуд».

У роботі:

- 1) удосконалено підходи до організації управлінського обліку з урахуванням специфіки діяльності підприємства харчової промисловості;
- 2) поглиблено методику внутрішнього аналізу фінансових та виробничих показників для цілей оперативного управління;
- 3) запропоновано систему внутрішнього аудиту, яка дозволяє підвищити ефективність контролю за використанням ресурсів та управлінськими рішеннями.

Практичне значення роботи полягає в можливості використання запропонованих методичних підходів, аналітичних показників і організаційних рішень на практиці в діяльності ТОВ «Розфуд». Зокрема:

- запропоновані рекомендації можуть бути використані для підвищення ефективності управлінських рішень;

- удосконалення облікової інформації дозволяє забезпечити її більшу релевантність та аналітичність;
- розроблена модель внутрішнього аудиту сприяє зміцненню фінансової дисципліни та прозорості бізнес-процесів.

Інформаційною базою дослідження стали:

- 1) первинні, зведені та аналітичні дані бухгалтерського та податкового обліку ТОВ «Розфуд» за 2024-2025 роки;
- 2) нормативно-правові акти України, що регулюють облік, аналіз і аудит (зокрема, Закони України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», «Про аудиторську діяльність» тощо);
- 3) методичні рекомендації Міністерства фінансів України.

Апробація результатів дослідження. За результатами дослідження було опубліковано тези на тему «Актуальні проблеми економіки, управління, фінансів, обліку та аналізу діяльності» в збірнику XI ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ «НАУКОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ЕАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ: ДОСЯГНЕННЯ ТЕОРІЇ ТА ПРОБЛЕМИ ПРАКТИКИ» (м. Полтава, 21.11.2024р) – 2021 – с.392-393.

Структура та обсяг дипломної роботи. Магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінки, включаючи 12 таблиць, 8 рисунків, 1 схему.

РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи обліку, аналізу і аудиту в системі управління бізнесом

1.1. Сутність і значення бухгалтерського обліку для бізнес-управління

Бухгалтерський облік має глибокі історичні корені. Його перші письмові згадки сягають XIV століття. Витоки облікової діяльності безпосередньо пов'язані з розвитком матеріального виробництва, яке забезпечує базові потреби людського суспільства. Протягом приблизно 70 тисяч років облік існував переважно як практична діяльність, а впродовж останніх трьох тисячоліть почав формуватися як окрема галузь знань із власною теоретичною базою [28].

Одним із основоположників бухгалтерії вважається Лука Пачолі, який у 1494 році опублікував відому працю «Трактат про рахунки і записи», що стала основою системи подвійного запису [19]. Водночас, перші згадки про подвійний запис з'явилися ще раніше – у 1458 році в роботах італійського економіста Бенедетто Котрульї.

Розвиток ринкових економічних відносин неможливий без ефективного і достовірного відображення господарських операцій, яке здійснюється засобами бухгалтерського обліку. Його структура, функції та завдання залежать від характеру виробничих відносин, рівня розвитку економіки та організації виробництва [1].

Для результативного управління підприємством необхідна повна й актуальна інформація про всі господарські процеси, обсяги ресурсів, їх використання та фінансові результати діяльності. Основним джерелом такої інформації є дані бухгалтерського обліку, які узагальнюються та подаються у вигляді фінансової звітності.

Облік у широкому розумінні – це діяльність, що полягає у спостереженні, вимірюванні та фіксації фактів, процесів і явищ, які мають місце в суспільному житті. Його існування можливе лише за наявності конкретної події або дії, тобто облік виникає як реакція на певний факт (від лат. *factum* – здійснене, дійсна подія,

істина). Таким чином, основою для здійснення обліку виступає факт господарської чи соціально-економічної реальності [5].

Бухгалтерський облік – це метод організованого, суцільного, документального спостереження за фінансово-господарською діяльністю підприємства, а також спосіб систематичного контролю та узагальнення отриманої інформації. Його функція полягає в об'єктивному відображенні економічних процесів у кількісній і якісній формах.

Основна мета бухгалтерського обліку – забезпечення користувачів (як внутрішніх, так і зовнішніх) актуальними даними для прийняття раціональних управлінських рішень. У цьому контексті облік виступає як прикладна система знань, що має як теоретичний (науковий), так і практичний характер. Це поєднання дозволяє розглядати бухгалтерський облік не лише як професійну діяльність, але й як особливу галузь знань, яка опирається на власні принципи, методи й закономірності [4].

Відомі українські науковці М. Кужельний і В. Швець поділяли думку про подвійну природу бухгалтерського обліку. Зокрема, В. Швець стверджував, що облік є самостійною прикладною економічною наукою, яка має власний предмет дослідження, історичний розвиток і методологію, а також виконує важливу практичну функцію. М. Кужельний, у свою чергу, підкреслював роль бухгалтерського обліку не лише як складової економічної діяльності, а й як засобу управління і важливого інструмента соціально-економічного розвитку.

У сучасних умовах виділяють два основні напрями бухгалтерського обліку:

1. Фінансовий облік, що охоплює повний спектр господарських операцій, завершується складанням фінансової звітності та орієнтований на зовнішніх користувачів (інвесторів, кредиторів, контролюючі органи)[26].

2. Управлінський облік (або внутрішньогосподарський), який ведеться для задоволення інформаційних потреб керівництва та допомагає ухвалювати ефективні управлінські рішення всередині підприємства.

Бухгалтерський облік тісно інтегрований з іншими економічними дисциплінами, такими як аналіз господарської діяльності, фінанси, статистика, податковий облік, менеджмент, маркетинг тощо. Цей міждисциплінарний зв'язок дає змогу формувати комплексне уявлення про функціонування підприємства та покращувати ефективність управління ресурсами [15].

Бухгалтерський облік є невід'ємною складовою будь-якої економічної системи та основним інструментом для прийняття управлінських рішень у бізнесі. Його сутність полягає у систематичному, безперервному та документальному відображенні всіх господарських операцій підприємства з метою формування достовірної та повної інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів [11].

Сучасний бухгалтерський облік є не лише технічним процесом обробки фінансових даних, а складною інформаційною системою, яка формує знання про діяльність підприємства. Основні його характеристики:

1. Об'єктивність – дані повинні відображати реальний стан справ.
2. Системність – облік є цілісною системою з власною логікою та структурою.
3. Безперервність – відображення господарської діяльності має постійний характер.
4. Документальність – кожна операція повинна мати підтвердження у вигляді первинних документів.
5. Регламентованість – ведення обліку регулюється законодавчими та нормативними актами (зокрема, в Україні – ЗУ «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», П(С)БО, МСФЗ тощо) [10;18].

Існують такі функції бухгалтерського обліку в управлінні бізнесом:

1. Інформаційна – надання актуальної та достовірної інформації керівництву для аналізу фінансово-економічного стану.
2. Контрольна – забезпечення контролю за збереженням майна, раціональним використанням ресурсів та дотриманням бюджетної дисципліни.
3. Аналітична – допомога в оцінці прибутковості, рентабельності, ліквідності підприємства.

4. Регуляторна – сприяє дотриманню податкової дисципліни, правового порядку ведення господарської діяльності.
5. Прогностична – забезпечує базу для фінансового планування, моделювання сценаріїв розвитку.
6. Звітна – формування фінансової звітності, яка використовується як внутрішніми (менеджмент), так і зовнішніми користувачами (інвестори, кредитори, податкові органи).

Бухгалтерський облік є основою для: стратегічного планування – на підставі фінансової інформації визначаються напрями розвитку, джерела фінансування, оцінюються ризики; оперативного управління – дозволяє швидко реагувати на зміни ринку, коригувати виробничі та фінансові процеси; оцінки ефективності – аналіз показників діяльності (прибуток, рентабельність, обіговість активів) дає змогу порівнювати результати і приймати обґрунтовані управлінські рішення; залучення інвестицій – прозорий і достовірний облік підвищує довіру потенційних інвесторів; оптимізації витрат і оподаткування – на основі бухгалтерських даних можна оптимізувати податкове навантаження та підвищити ефективність використання ресурсів [1].

Хоча управлінський облік часто розглядається як окремий напрям, його фундамент – це саме дані бухгалтерського обліку. Саме на підставі фінансових звітів, реєстрів обліку та звітності будуються: бюджетування, калькулювання собівартості, аналіз рентабельності окремих напрямів діяльності [3].

Отже, бухгалтерський облік є не просто інструментом фіксації фактів господарської діяльності, а ключовим елементом системи бізнес-управління. Його роль полягає у забезпеченні керівництва та інших зацікавлених осіб достовірною, своєчасною та корисною інформацією для прийняття ефективних рішень. У добу цифровізації та глобалізації економіки значення бухгалтерського обліку тільки зростає – він стає основою для трансформаційного менеджменту, фінансової стратегії та інноваційного розвитку бізнесу.

1.2. Економічний аналіз як інструмент оцінки фінансового стану підприємства

Економічний аналіз є однією з ключових функцій управління підприємством, що дозволяє об'єктивно оцінити результати господарської діяльності, виявити внутрішні резерви ефективності та сформулювати обґрунтовані управлінські рішення. Особливо важливим є використання економічного аналізу для оцінки фінансового стану підприємства, оскільки фінансова стійкість є основою довгострокового функціонування бізнесу в умовах ринку.

Економічний аналіз – це процес вивчення взаємозв'язків і закономірностей господарських явищ і процесів на підприємстві шляхом обробки, порівняння та узагальнення економічної інформації. Його основна мета – виявлення причинно-наслідкових зв'язків, які впливають на результати діяльності, а також пошук можливостей для покращення фінансових і виробничих показників [2;12].

Оцінка фінансового стану – це аналіз здатності підприємства виконувати свої фінансові зобов'язання, забезпечувати стабільність діяльності, розвиватися та інвестувати у майбутнє. Оцінка фінансового стану підприємства – це комплексне дослідження всіх сторін його фінансової діяльності з використанням відповідних джерел інформації, вивчення та вимір факторів, причин та резервів, оцінки роботи і співставлення її результатів з витратами, узагальнення результатів оцінки і розробка необхідних заходів. Ця проблема має народногосподарське та соціальне значення, оскільки життєвий рівень громадян України, соціальний мир та злагода у суспільстві визначається стійким фінансовим станом підприємств, а нестійкий фінансовий стан та банкрутство підприємств породжує безробіття, низький рівень життя та соціальну напругу у суспільстві, конфлікти між роботодавцями та найманою робочою силою. Фінансовий стан підприємства – це одна з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства. Тому метою оцінки фінансового стану підприємства є пошук резервів підвищення рентабельності виробництва і зміцнення комерційного розрахунку як основи стабільної роботи підприємства і виконання ним зобов'язань перед бюджетом, кредиторами та іншими установами. Залежить від результатів його виробничої,

комерційної та фінансово-господарської діяльності. На фінансовому стані підприємства позитивно позначаються безперебійний випуск і реалізація високоякісної продукції. Його потрібно систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Неефективність використання фінансових ресурсів призводить до низької платоспроможності підприємства, і як наслідок, до можливих перебоїв у постачанні, виробництві та реалізації продукції. До невиконання плану прибутку, зниження рентабельності підприємства, та загрози економічних санкцій [20;21;23].

Функціонуючи в ринковій економіці як суб'єкт підприємницької діяльності, кожне підприємство має забезпечувати такий стан своїх фінансових ресурсів, за якого воно стабільно може зберігати здатність безперебійно виконувати свої фінансові зобов'язання перед своїми діловими партнерами, державою, власниками, найманими працівниками.

Набуваючи фінансової незалежності, несучи економічну відповідальність за ефективність господарювання і за своєчасне виконання фінансових зобов'язань, підприємства здатні досягти стабільності своїх фінансів, головним серед яких є зіставлення витрат і результатів одержання максимального прибутку за мінімальних витрат. Для цього економічний аналіз:

- 1) виявляє причини фінансових труднощів або навпаки – джерела фінансової стійкості;
- 2) допомагає встановити тенденції зміни фінансових показників;
- 3) дає змогу оцінити ризики та перспективи розвитку підприємства.

Аналіз ліквідності та платоспроможності:

- 1) визначає здатність підприємства вчасно розраховуватись за своїми зобов'язаннями;
- 2) використовується оцінка коефіцієнтів ліквідності: загальна, швидка, абсолютна.

Аналіз фінансової стійкості:

- 1) оцінюється структура капіталу, частка власного та позикового капіталу;

2) аналізуються коефіцієнти автономії, фінансового левериджу, концентрації позикового капіталу.

Аналіз ділової активності:

- 1) вивчається ефективність використання активів;
- 2) розраховуються коефіцієнти обіговості активів, дебіторської та кредиторської заборгованості.

Аналіз прибутковості (рентабельності):

- 1) визначається здатність підприємства генерувати прибуток;
- 2) аналізується рентабельність продажів, активів, власного капіталу.

Аналіз грошових потоків:

- 1) оцінюється спроможність підприємства формувати позитивний грошовий потік;
- 2) аналізуються операційні, інвестиційні та фінансові грошові потоки.

Методи економічного аналізу фінансового стану:

- горизонтальний аналіз – порівняння показників у динаміці;
- вертикальний аналіз – структура показників у межах звітного періоду;
- коефіцієнтний аналіз – розрахунок і оцінка фінансових коефіцієнтів;
- факторний аналіз – виявлення факторів, які вплинули на зміну фінансових результатів;
- SWOT-аналіз – оцінка сильних і слабких сторін фінансової діяльності;
- аналіз точки беззбитковості – для оцінки ризиків у прибутковості [8].

Значення економічного аналізу для управлінських рішень дозволяє вчасно виявити фінансові проблеми й уникнути кризових ситуацій; забезпечує обґрунтоване фінансове планування та прогнозування; слугує основою для оцінки інвестиційної привабливості підприємства; підтримує ухвалення рішень щодо реструктуризації, оптимізації витрат, вибору джерел фінансування.

Фінансовий аналіз відіграє ключову роль у формуванні стартової позиції для цілеспрямованого впливу управлінської системи підприємства на різні аспекти його діяльності з метою досягнення визначених стратегічних орієнтирів. Водночас,

варто враховувати, що здійснення повністю достовірного аналізу ускладнюється через вплив численних зовнішніх і внутрішніх факторів. Це обумовлює потребу в постійному проведенні аналізу фінансового стану та вдосконаленні аналітичних підходів, використанні математичного моделювання і прогнозуванні подальшого розвитку підприємства [2; 13].

Фінансовий аналіз охоплює вивчення ключових аспектів руху грошових потоків та розроблення заходів, спрямованих на зміцнення фінансово-економічної стабільності компанії. Збалансований фінансовий стан підприємства забезпечує своєчасне виконання зобов'язань перед працівниками, контрагентами й державою, що є свідченням фінансової стійкості, нормального рівня платоспроможності, кредитоспроможності та прибутковості діяльності – як щодо активів, так і власного капіталу й обсягів реалізації.

За допомогою фінансового аналізу керівництво отримує підґрунтя для ухвалення обґрунтованих управлінських рішень, які сприяють посиленню фінансової стабільності підприємства та захисту інтересів власників.

На загальний фінансовий стан підприємства впливають усі основні види діяльності – виробнича, фінансова, господарська та комерційна. Найбільш позитивно впливає стабільне виробництво й реалізація якісної та конкурентоспроможної продукції. У сфері фінансів особлива увага має приділятися раціональному розподілу фінансових ресурсів, дотриманню фінансової дисципліни, ефективному поєднанню власних і позикових коштів, що в сукупності забезпечує надійну фінансову базу для безперебійної роботи підприємства [3].

Фінансова діяльність підприємства спрямовується на вирішення таких першочергових завдань:

- 1) забезпечення фінансами поточної операційної діяльності;
- 2) виявлення резервів для збільшення прибутків, підвищення рентабельності та платоспроможності;
- 3) виконання фінансових зобов'язань перед контрагентами, бюджетом і банківськими установами;

- 4) залучення коштів, необхідних для виробничого і соціального розвитку, а також для зміцнення власного капіталу;
- 5) контроль за ефективним і цільовим використанням фінансових ресурсів.

Аналіз фінансових результатів включає дослідження змін у структурі та динаміці показників фінансової діяльності, а також виявлення чинників, які вплинули на рівень чистого прибутку або збитків.

На підставі цього аналізу робиться висновок про прибутковість або збитковість підприємства, визначаються тенденції змін фінансових показників у порівнянні з попередніми періодами, а також встановлюються основні причини, що вплинули на кінцевий результат діяльності [20; 21; 22].

Таким чином, фінансова діяльність підприємства має бути організована так, щоб забезпечити регулярне надходження фінансових ресурсів, їх ефективне використання, дотримання розрахункової дисципліни, раціональне поєднання власного та залученого капіталу. Це, в свою чергу, підкреслює важливість системної оцінки фінансового стану, яка є одним із ключових елементів забезпечення стабільності функціонування підприємства. Таким чином, економічний аналіз є невід'ємним інструментом ефективного фінансового управління. Він дає змогу об'єктивно оцінити фінансовий стан підприємства, своєчасно виявити проблеми та ухвалити рішення, спрямовані на стабілізацію, розвиток і підвищення ефективності діяльності. В умовах ринкової конкуренції роль економічного аналізу лише зростає – як джерела аналітичної підтримки стратегічного і тактичного менеджменту.

1.3. Аудит як інструмент забезпечення достовірності інформації для управління

Однією з ключових функцій у структурі управління, яка, поряд із плануванням, обліком, економічним аналізом і регулюванням, формує окремі інформаційні підсистеми загальної економічної інформаційної системи, є економічний контроль.

Загалом, контроль у сфері управління розглядається як механізм спостереження та перевірки діяльності об'єкта управління з метою виявлення відхилень від установлених параметрів або рішень, що вже були прийняті. Його економічна сутність тісно пов'язана з класифікацією форм і видів контролю.

У науковій літературі зазвичай виділяють такі основні типи економічного контролю: державний, муніципальний, власницький та незалежний. В умовах сучасної економіки особливу актуальність набуває незалежний контроль – аудит, який дає змогу отримати об'єктивну оцінку стану фінансово-господарської діяльності об'єкта перевірки.

Відомий науковець В.О. Шевчук зазначає, що аудит не належить до державного або муніципального контролю, а є елементом громадянського суспільства. У цьому контексті він визначає мету аудиту в кількох вимірах: у найширшому – захист інтересів суспільства, у вузькому – власників бізнесу, і в конкретному – економічних суб'єктів, що здійснюють господарську діяльність[24; 27].

Актуальність функціонування інституту аудиту зумовлена низкою причин. По-перше, керівництво підприємств може бути зацікавлене у викривленні звітної інформації, щоби приховати слабкі сторони своєї діяльності. По-друге, зовнішні та внутрішні користувачі інформації часто не мають змоги або достатньої компетенції для самостійного аналізу та перевірки її достовірності. Ці обставини створюють об'єктивну потребу у незалежній перевірці.

У сучасних умовах динамічного економічного середовища якість управлінських рішень напряму залежить від достовірності, повноти та своєчасності інформації, яка використовується в управлінському процесі. В цьому контексті аудит виступає не просто як форма контролю чи перевірки, а як стратегічний інструмент, що забезпечує керівництво підприємства об'єктивними даними для прийняття ефективних рішень.

Аудит – це незалежна перевірка та оцінка фінансової звітності, операцій та внутрішніх процесів підприємства з метою підтвердження їх достовірності та

відповідності чинному законодавству, стандартам та внутрішнім політикам. Однак у ширшому розумінні аудит охоплює також внутрішній аудит, операційний аудит, аудит ризиків, аудит систем управління, що перетворює його на невід’ємний компонент корпоративного управління [7].

Аудит дозволяє: виявляти недоліки у фінансовому та управлінському обліку, оцінювати ефективність використання ресурсів, ідентифікувати ризики та зони потенційних втрат, формувати рекомендації для вдосконалення системи управління [27].

Приклад: на підприємстві з виробництва будівельних матеріалів внутрішній аудит виявив систематичне завищення виробничих витрат через неправильну класифікацію амортизаційних нарахувань, що призводило до викривлення собівартості продукції. Після коригування управлінський облік став більш точним, а керівництво змогло адекватно оцінити прибутковість окремих напрямів діяльності [14].

Для управлінця важливо мати точну і надійну інформацію, оскільки на її основі ухвалюються стратегічні та оперативні рішення. Аудит забезпечує верифікацію такої інформації:

1. Фінансова достовірність – перевірка бухгалтерської звітності гарантує, що дані, які використовуються для фінансового аналізу, не містять суттєвих помилок або викривлень.

2. Оцінка внутрішнього контролю – аудит перевіряє, наскільки ефективно підприємство контролює власні процеси, виявляє слабкі місця в системі.

3. Аналітична підтримка – аудитори можуть надавати управлінські звіти та рекомендації, що ґрунтуються на глибокому аналізі діяльності підприємства.

Приклад: у торговельній компанії аудит виявив значні розбіжності між фактичними залишками товару і даними облікової системи, що виникали через недосконалу логістику та ручне введення даних. Ці результати стали основою для впровадження автоматизованої системи складського обліку, що підвищило точність звітності та зменшило втрати [14]національнв.

Окрім контролюючої, аудит виконує інформаційно-аналітичну функцію. В межах аудиту підприємство отримує: обґрунтовані аналітичні висновки, індикатори фінансової стійкості та платоспроможності, прогнози щодо податкових і юридичних ризиків, рекомендації щодо покращення фінансового та управлінського обліку. Все це робить аудит інструментом комунікації між управлінцями, власниками та зовнішніми зацікавленими сторонами (інвесторами, банками, податковими органами).

Приклад: перед залученням зовнішнього інвестора компанія провела незалежний аудит. Звіт аудиторів засвідчив стабільне фінансове становище та належну систему внутрішнього контролю, що стало вирішальним фактором для позитивного рішення інвестора про фінансування.

Щоб глибше зрозуміти значення аудиту для управління, доцільно порівняти переваги внутрішнього та зовнішнього аудиту в контексті забезпечення інформаційної підтримки управлінських рішень:

Таблиця 1.3.

Переваги внутрішнього і зовнішнього аудиту

Критерій	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
Ціль	Підвищення ефективності управління, контроль ризиків, вдосконалення процесів	Підтвердження достовірності фінансової звітності
Залежність	Здійснюється працівниками підприємства або на аутсорсі	Незалежна третя сторона
Частота проведення	Регулярно, постійно	Один раз на рік або за потреби
Користь для менеджменту	Висока-безпосередньо впливає на управлінські рішення	Висока-підвищує довіру до фінансових показників
Орієнтація	Більше на внутрішні процеси, ефективність і контроль	Більше на відповідність звітності стандартам
Результат для управління	Рекомендації з удосконалення, аналітика, виявлення ризиків	Аудиторський висновок, репутаційна надійність для інвесторів і партнерів

[Джерело: розроблено автором]

У стратегічному аспекті аудит виступає як засіб оцінки не тільки фінансового стану, а й результативності бізнес-процесів. Наприклад:

- 1) аудит ефективності інвестиційних проєктів;
- 2) аналіз витрат і прибутковості напрямів діяльності;
- 3) перевірка реалізації внутрішніх стратегічних програм.

Приклад: компанія, що займається агробізнесом, провела аудит ефективності впровадження нової лінії з переробки зерна. Результати показали, що очікуваний обсяг прибутку не відповідає фактичним даним через завищені очікування попиту. На основі висновків аудиту керівництво вирішило перепрофілювати виробництво та оптимізувати інвестиційні витрати.

Аудит є також ключовим елементом системи управління ризиками. Аудиторська перевірка допомагає виявити: ризики шахрайства, системні помилки у звітності, слабкі місця у внутрішньому контролі, ризики недотримання законодавства[27].

Приклад: на промисловому підприємстві аудит виявив порушення процедур закупівель, що створювало ризики корупційних схем і завищення вартості сировини. Після впровадження рекомендацій аудитора було розроблено прозору систему тендерних закупівель, що знизило витрати на 12% і підвищило довіру з боку акціонерів [17].

Отже, аудит виконує важливу функцію в системі управління підприємством: гарантує достовірність інформації, забезпечує аналітичну підтримку прийняття рішень, підвищує прозорість управління та знижує ризики. У сучасних умовах, коли управлінські рішення повинні бути максимально обґрунтованими, аудит перетворюється з формальної перевірки на інформаційного партнера управлінської команди. Його роль як інструменту управління лише зростає разом із ускладненням бізнес-процесів та зростанням вимог до якості звітності.

1.4. Взаємозв'язок обліку, аналізу і аудиту в системі управління підприємством

У сучасних умовах господарювання, ефективність функціонування підприємств значною мірою залежить від якості управлінських рішень, що ухвалюються керівництвом. Прийняття ефективних рішень, у свою чергу, базується на надійному, об'єктивному, своєчасному та повному інформаційному забезпеченні. Таке інформаційне забезпечення формує цілісна система, яка інтегрує у собі бухгалтерський облік, економічний аналіз та аудит. Саме взаємодія цих підсистем дозволяє створити повноцінне інформаційно-аналітичне середовище управління підприємством[8; 27].

Бухгалтерський облік є початковим елементом інформаційного потоку на підприємстві. Його основна функція полягає у фіксації фактів господарського життя з подальшим їх узагальненням і відображенням у звітності. Дані бухгалтерського обліку становлять первинну інформацію для проведення економічного аналізу, а також для здійснення внутрішнього й зовнішнього аудиту. Таким чином, облік виконує фундаментальну роль у побудові інформаційного забезпечення управління [6].

Основні функції бухгалтерського обліку:

1. Документування господарських операцій – фіксація кожного факту фінансово-господарської діяльності.
2. Формування регламентованої фінансової та управлінської звітності, необхідної як для внутрішнього, так і для зовнішнього користування.
3. Підтримка прийняття управлінських рішень, зокрема шляхом складання калькуляцій, кошторисів, бюджетів тощо.
4. Інформаційна база для подальшого аналізу та аудиту.

Бухгалтерська інформація відображає об'єктивний стан підприємства, дозволяє оцінити витрати, доходи, фінансовий результат, активи й зобов'язання, що є основою для глибшого аналітичного опрацювання.

Економічний аналіз виступає як засіб інтерпретації облікової інформації з метою формування висновків, необхідних для ефективного управління. Це більш

високий рівень обробки інформації, що передбачає системне дослідження фінансових, виробничих та економічних показників підприємства. На відміну від бухгалтерського обліку, який фіксує факти, економічний аналіз займається вивченням причинно-наслідкових зв'язків, виявленням тенденцій і резервів [8].

Основні завдання економічного аналізу:

- 1) оцінка фінансових результатів діяльності підприємства;
- 2) аналіз рентабельності, ліквідності, платоспроможності;
- 3) виявлення внутрішніх резервів зростання ефективності;
- 4) формування пропозицій щодо покращення управління;
- 5) оцінка доцільності та ефективності інвестицій, проектів, витрат.

Економічний аналіз може бути ретроспективним (факт) і перспективним (прогноз), застосовує такі інструменти як порівняльний аналіз, трендовий, факторний, коефіцієнтний, SWOT-аналіз тощо. Його результати мають велике значення для ухвалення стратегічних і тактичних рішень [2].

Аудит – це незалежна перевірка достовірності інформації, яка міститься в облікових регістрах та аналітичних звітах. Аудит виконує важливу контрольну функцію, забезпечуючи відповідність бухгалтерського обліку стандартам, нормативам та законодавству, а також виявляючи потенційні ризики і помилки [7].

Аудит може бути:

- 1) зовнішнім – проводиться незалежними аудиторами, часто для інвесторів, банків, податкових органів;
- 2) внутрішнім – організовується підприємством для самостійної оцінки ефективності управління, систем внутрішнього контролю, дотримання процедур і політик.

Функції аудиту включають:

- 1) перевірку правильності ведення обліку;
- 2) оцінку фінансової звітності;
- 3) виявлення шахрайства, ризиків, помилок;
- 4) рекомендації щодо поліпшення облікової, аналітичної та управлінської систем.

Таким чином, аудит виступає своєрідним «зворотним зв'язком» у системі управління, сприяє вдосконаленню внутрішніх процесів і посиленню довіри до підприємства з боку зовнішніх зацікавлених сторін.

Облік, аналіз і аудит – це не ізольовані підсистеми, а взаємопов'язані елементи єдиного управлінського процесу. Їхній взаємозв'язок проявляється на всіх етапах управлінського циклу:

- Облік → Аналіз: бухгалтерський облік надає первинну інформацію для аналітичної обробки.
- Аналіз → Управління: результати аналізу є підґрунтям для прийняття рішень.
- Аудит → Облік і Аналіз: аудит перевіряє достовірність даних, виявляє похибки, оцінює ризики.
- Управління → Зміни в системі: на основі аудиторських висновків та аналітичних даних вносяться зміни в облікову політику, систему звітності, методи аналізу [25].

Такий підхід забезпечує гнучкість та адаптивність підприємства до змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі.

Комплексне використання обліку, аналізу та аудиту забезпечує:

1. Якість управлінських рішень – за рахунок достовірної, структурованої та аналітично обробленої інформації.
2. Прозорість фінансової звітності – що підвищує довіру з боку інвесторів, банків, партнерів.
3. Зниження фінансових і управлінських ризиків – завдяки контролю та аналізу ключових процесів.
4. Підвищення ефективності використання ресурсів – за рахунок виявлення нераціональних витрат і резервів.
5. Дотримання законодавчих вимог – завдяки систематичному моніторингу та аудиту.

Таблиця 1.2.

Порівняльна характеристика обліку, аналізу і аудиту в системі управління підприємством

Критерій порівняння	Бухгалтерський облік	Економічний аналіз	Аудит
Основна мета	Формування повної, достовірної та своєчасної інформації про господарську діяльність	Виявлення закономірностей, тенденцій, відхилень, резервів та ефективності діяльності	Підтвердження достовірності, звітності, оцінка системи внутрішнього контролю
Об'єкти дослідження	Господарські операції, активи, зобов'язання, капітал, доходи, витрати	Фінансово-економічні показники, динаміка змін, рентабельність, ефективність	Фінансова звітність, облікова політика, внутрішній контроль
Інструменти та методи	Подвійний запис, рахунки бухгалтерського обліку, реєстри, фінансова звітність	Метод порівняння, факторний аналіз, індексний, графічний, балансовий метод	Аудиторські процедури, тексти контролю, аналітичні процедури
Результат діяльності	Бухгалтерська і фінансова звітність, облікова інформація	Аналітичні записки, таблиці, рекомендації щодо підвищення ефективності	Аудиторський висновок, рекомендації щодо усунення порушень
Кінцеві користувачі	Власники, менеджмент, податкові органи, інвестори	Менеджмент, економісти, планові відділи, стратегічні управлінці	Власники, кредитори, інвестори, державні контролюючі органи
Періодичність	Постійно, щоденно у межах звітного періоду	Після завершення звітного періоду або за необхідністю(місячно, квартално, річно)	Регулярно (річно, квартално) або при спеціальних замовленнях
Взаємозв'язок	Є джерелом інформації для аналізу і об'єктом перевірки для аудиту	Використовує дані обліку, враховує результати аудиту	Перевіряє достовірність облікових даних та аналітичної інформації

[Джерело: розроблено автором]

У сучасних умовах цифровізації, інтеграції ERP-систем і аналітичних платформ (наприклад, 1C, SAP, Microsoft Dynamics) роль взаємозв'язку між обліком, аналізом та аудитом лише посилюється. Автоматизація дозволяє швидше отримувати дані, оперативно їх аналізувати та контролювати достовірність.

Отже, взаємозв'язок обліку, аналізу та аудиту є не просто бажаним – він є необхідною умовою ефективного управління підприємством. Усі три елементи виконують унікальні, але взаємодоповнюючі функції в інформаційно-аналітичній системі підприємства. Лише при їхньому гармонійному поєднанні можливо досягти високого рівня керованості, стабільності, прозорості та конкурентоспроможності бізнесу. Саме такий комплексний підхід дає змогу підприємству гнучко реагувати на зміни, мінімізувати ризики та досягати стратегічних цілей в умовах динамічного ринку.

1.5. Нормативно-правове регулювання і міжнародні стандарти в сфері обліку, аналізу та аудиту

Фінансово-господарська діяльність підприємств підлягає ретельному регулюванню з боку держави та міжнародних інституцій, що зумовлено необхідністю забезпечення єдності методологічних підходів, достовірності звітності, прозорості управлінських рішень та довіри інвесторів. У системі управління підприємством особливу роль відіграє нормативно-правове забезпечення обліку, аналізу й аудиту, що функціонує як на національному, так і на міжнародному рівнях [9; 10].

Законодавче та нормативне регулювання в Україні формується на базі Конституції України, Господарського кодексу, Податкового кодексу, законів та підзаконних актів, які встановлюють загальні та спеціальні правила ведення обліку, проведення аудиту та здійснення економічного аналізу. Одночасно з національним регулюванням, Україна інтегрується у світову економіку, що потребує гармонізації норм з міжнародними стандартами фінансової звітності (МСФЗ) і міжнародними стандартами аудиту (МСА)[29; 30].

Основоположним документом у сфері бухгалтерського обліку є Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» № 996-XIV від 16.07.1999 р. (зі змінами). Він визначає: принципи організації бухгалтерського обліку; обов'язковість ведення обліку всіма суб'єктами господарювання; склад

фінансової звітності; вимоги до первинних документів та реєстрів; права та обов'язки головного бухгалтера [10].

Методологічну базу обліку в Україні до 2019 року забезпечували Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (П(С)БО), затверджені Міністерством фінансів України. Поступово для великих та середніх підприємств впроваджено Міжнародні стандарти фінансової звітності (МСФЗ), що значно розширюють можливості уніфікації облікової політики з міжнародною практикою [16; 29].

Суб'єкти малого підприємництва можуть вести облік за спрощеною системою з мінімальними вимогами щодо звітності. Проте навіть вони повинні дотримуватись загальних вимог достовірності, повноти та своєчасності інформації.

МСФЗ (IFRS – International Financial Reporting Standards) – це система принципів ведення обліку, розроблена Міжнародною радою зі стандартів бухгалтерського обліку (IASB). Вони базуються на концепції «справедливої оцінки» та орієнтовані на потреби інвесторів і користувачів звітності.

Основні характеристики МСФЗ:

- принцип превалювання сутності над формою;
- справедлива вартість замість історичної оцінки;
- прозорість та порівнюваність звітності;
- орієнтація на потреби зовнішніх користувачів.

В Україні застосування МСФЗ є обов'язковим для:

- підприємств, які становлять суспільний інтерес (банки, страхові, біржі);
- публічних акціонерних товариств;
- великих підприємств, визначених за фінансовими критеріями.

Серед найважливіших стандартів:

1. IAS 1 – Подання фінансової звітності.
2. IFRS 9 – Фінансові інструменти.
3. IFRS 15 – Дохід за договорами з клієнтами.
4. IFRS 16 – Оренда [29].

Їх впровадження підвищує прозорість діяльності підприємств, спрощує вихід на міжнародні ринки капіталу, зменшує інформаційні бар'єри для інвесторів.

Таблиця 1.3.

Ключові нормативно-правові документи та міжнародні стандарти для обліку, аналізу і аудиту

Сфера регулювання	Основні документи	Опис
Облік та фінансова звітність	-Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV- Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (НП(С)БО)- Міжнародні стандарти фінсової звітності (МСФЗ)	Закон визначає правові засади ведення обліку, НП(С)БО регламентують деталі облікового процесу, МСЗФ забезпечують єдині правила складання фінансової звітності для міжнародної діяльності.
Аудит	-Закон України «Про аудиторську діяльність»- Міжнародні стандарти аудиту (МСА).	Закон визначає порядок здійснення аудиторської діяльності, МСА забезпечують єдині підходи до проведення аудиторських перевірок та формування аудиторських висновків.
Внутрішній аудит	-Міжнародні стандарти внутрішнього аудиту, розроблені Інститутом внутрішніх аудиторів (ІВА).	Стандарти регламентують проведення внутрішнього аудиту, його цілі та принципи.

[Джерело: розроблено автором]

На відміну від бухгалтерського обліку, економічний аналіз в Україні не має прямого законодавчого регулювання. Його методика формується на основі:

- 1) внутрішніх положень підприємств;
- 2) підходів, рекомендованих у спеціальній економічній літературі;
- 3) методичних розробок навчальних закладів, дослідницьких інститутів, профільних аналітичних організацій.

Найбільш поширеними методами аналізу є: порівняльний аналіз, трендовий, факторний, горизонтальний і вертикальний аналіз, SWOT-аналіз тощо. Аналітичні розрахунки будуються на базі фінансової, статистичної, управлінської та внутрішньої облікової інформації. При цьому актуальним є використання міжнародних аналітичних моделей, таких як:

- модель DuPont (аналіз рентабельності капіталу);
- моделі прогнозування банкрутства (Альтмана, Спрінгейта, Ліса);
- EVA (економічна додана вартість);
- CVP-аналіз (аналіз беззбитковості).

Аудит в Україні регулюється:

1. Законом України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» № 2258-VIII від 21.12.2017 р. [9].
2. Діяльністю Аудиторської палати України (АПУ).
3. Вимогами Міжнародних стандартів аудиту (ISA / МСА).

Законом визначено:

- вимоги до аудиторів та суб'єктів аудиторської діяльності;
- права й обов'язки сторін;
- систему забезпечення якості;
- порядок проходження зовнішніх перевірок.

З 2018 року в Україні офіційно впроваджено Міжнародні стандарти аудиту, переклад яких затверджується АПУ. Вони є обов'язковими для всіх аудиторських перевірок.

Серед ключових стандартів:

- ISA 200 – Загальні цілі незалежного аудитора;
- ISA 315 – Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень;
- ISA 500 – Аудиторські докази;
- ISA 700 – Формування висновку та надання звіту.

МСА забезпечують уніфікацію методології перевірки, підвищують довіру до аудиторських звітів, посилюють незалежність аудитора.

Інтеграційні процеси вимагають від України адаптації національного законодавства до вимог ЄС. В межах Угоди про асоціацію між Україною та ЄС передбачено: імплементацію директив ЄС щодо фінансової звітності; використання МСФЗ;

визнання ролі незалежного аудиту [30].

Це означає перехід від жорсткого нормативного регулювання до принципово-орієнтованого підходу, коли підприємства самостійно обирають політику в межах стандартів.

Важливу роль відіграє і співпраця з:

- IFAC (Міжнародна федерація бухгалтерів) [30];
- IASB (Рада зі стандартів обліку);
- СРО (саморегулювні організації аудиторів);
- Європейським органом з питань обліку (EFRAG).

У сфері аудиту підприємство може скористатися послугами зовнішнього аудитора для перевірки звітності перед поданням до контролюючих органів або інвесторів. Економічний аналіз, хоч і не регламентований, є ключовим у щоквартальному плануванні витрат і прогнозуванні доходів.

Нормативно-правове забезпечення обліку, аналізу і аудиту є основою ефективної системи управління підприємством. Воно регламентує процеси обробки, аналізу і перевірки інформації, створюючи умови для прозорості, стабільності та надійності фінансової системи підприємства. Міжнародні стандарти (МСФЗ, МСА) підвищують рівень довіри з боку зовнішніх користувачів та забезпечують інтеграцію України у глобальний економічний простір [9;10].

Комплексне дотримання норм і стандартів дозволяє українським підприємствам бути конкурентоспроможними, залучати інвестиції та будувати ефективну фінансову стратегію на основі достовірної інформації.

Висновки до розділу 1

У першому розділі магістерської роботи були розглянуті теоретичні засади функціонування системи бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту як взаємопов'язаних інструментів управління підприємством. Проведене дослідження дозволяє сформулювати такі ключові висновки.

Бухгалтерський облік виступає базовим джерелом інформації для всіх управлінських функцій. Він забезпечує систематичне, суцільне й документально обґрунтоване відображення господарських операцій у грошовому вимірі. Облік формує фінансову звітність, яка є підґрунтям для оцінки фінансового стану підприємства, прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень. У сучасних умовах підвищених вимог до прозорості та обґрунтованості рішень роль бухгалтерського обліку значно посилюється, передусім у випадку впровадження автоматизованих систем та міжнародних стандартів.

Економічний аналіз виступає логічним продовженням функції обліку. Його основне призначення – обробка, інтерпретація та оцінка показників фінансово-господарської діяльності. Аналіз дає змогу виявити внутрішні резерви підвищення ефективності, вказати на причини відхилень, оцінити динаміку та закономірності розвитку. На основі результатів аналізу керівництво підприємства може приймати обґрунтовані управлінські рішення з метою покращення фінансового стану, оптимізації витрат, підвищення прибутковості.

Аудит, у свою чергу, забезпечує зовнішній контроль за достовірністю інформації, наданої системою бухгалтерського обліку і використаної в процесі аналізу. Проведення аудиторських перевірок підвищує довіру до звітності з боку зовнішніх і внутрішніх користувачів, а також дозволяє своєчасно виявляти ризики, порушення, недоліки в обліковій політиці підприємства. Аудит також сприяє покращенню якості внутрішнього контролю та дотриманню нормативно-правових вимог.

Усі три підсистеми – облік, аналіз та аудит – тісно взаємопов'язані між собою й утворюють єдиний інформаційно-аналітичний простір, що слугує основою для ефективного управління бізнесом. Облік формує первинну інформацію, аналіз інтерпретує її, а аудит – перевіряє та підтверджує її достовірність. Такий триєдиний підхід дозволяє підприємствам діяти в умовах високої конкуренції, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та підвищувати свою стійкість.

Окремої уваги заслуговує нормативно-правове регулювання системи обліку, аналізу та аудиту. В Україні воно здійснюється на основі законодавчих актів, Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, національних стандартів аудиту, Податкового кодексу. Водночас спостерігається поступовий перехід на міжнародні стандарти – МСФЗ і МСА, що зумовлено інтеграцією в глобальну економіку, прагненням до прозорості, порівнюваності та підвищення інвестиційної привабливості.

Таким чином, знання теоретичних основ обліку, аналізу та аудиту, а також розуміння їх нормативного регулювання, є необхідною передумовою формування ефективної системи управління підприємством. В умовах цифровізації економіки, динамічних змін ринкового середовища та глобалізації бізнесу роль цих інструментів лише зростає, що зумовлює актуальність їх подальшого розвитку, стандартизації та інтеграції.

РОЗДІЛ 2. Оцінка організації обліку, аналізу і аудиту на підприємстві (на прикладі ТОВ «РОЗФУД»)

2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «РОЗФУД»

ТОВ «Розфуд» – українське виробниче підприємство, яке спеціалізується на виготовленні обладнання для харчової промисловості, зокрема для підприємств, м'ясопереробної, кондитерської та пекарської галузей. Підприємство здійснює повний цикл: від розробки інженерного проекту до виготовлення, монтажу й сервісного обслуговування устаткування.

Організаційно-правова форма – товариство з обмеженою відповідальністю. Основними напрямками діяльності є:

- виробництво технологічного обладнання;
- модернізація ліній;
- виготовлення індивідуальних технічних завдань;
- експортна діяльність.

ТОВ «Розфуд» має лінійно-функціональну організаційну структуру, що дозволяє чітко розмежувати функції управління та виробничі процеси. Структура включає такі основні підрозділи:

1. Виробничий відділ – відповідальний за виготовлення обладнання, контроль якості продукції та виконання замовлень.

2. Відділ збуту та маркетингу – забезпечує залучення нових клієнтів, утримання існуючих, аналіз ринку та просування продукції.

3. Фінансово-економічний відділ – займається бухгалтерським обліком, фінансовим аналізом, бюджетуванням та плануванням.

4. Конструкторський відділ – розробка нових технологічних рішень, модернізація обладнання, технічне обслуговування.

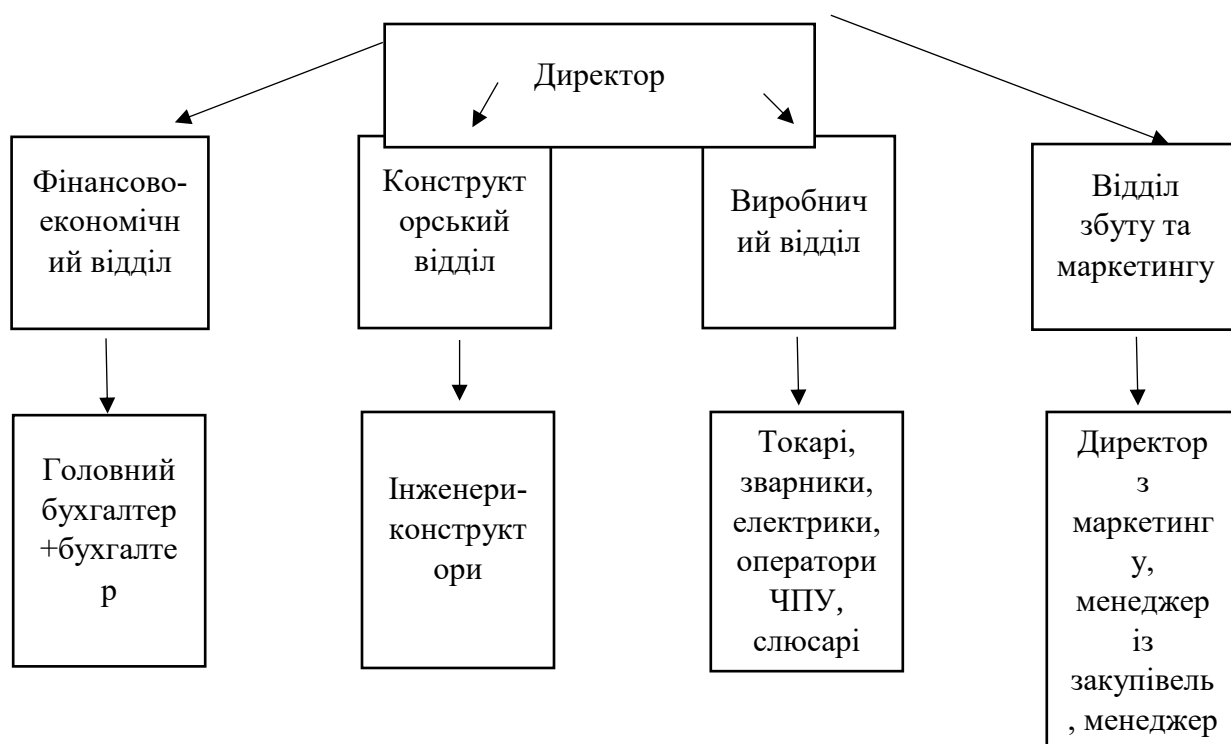

Рис. 1.1. Організаційна структура управління ТОВ «РОЗФУД»

Керівництво підприємства здійснює директор, якому підпорядковуються керівники відділів. Така структура дозволяє підвищувати ефективність управлінських рішень та забезпечує швидке реагування на зміни ринкових умов.

Економічна діяльність ТОВ «Розфуд» характеризується стабільним фінансовим станом та високим рівнем рентабельності, що забезпечується оптимізацією виробничих процесів і ефективним управлінням ресурсами.

Підприємство налічує приблизно 50–70 працівників, серед яких інженери, технологи, оператори виробництва, менеджери з продажу та бухгалтерія.

Основні показники кадрового потенціалу:

- середній рівень кваліфікації працівників – високий, що підтверджується наявністю сертифікованих інженерів та технічних спеціалістів;
- система мотивації включає матеріальну винагороду, премії за якість та продуктивність, а також програми професійного розвитку.

Підприємство оснащене сучасним обладнанням, що дозволяє виготовляти продукцію високої якості, відповідно до міжнародних стандартів. Технологічна база включає:

- ЧПУ-станки для обробки металу;
- зварювальні та монтажні лінії;
- відділ контролю якості матеріалів та готової продукції;
- системи автоматизації виробничих процесів.

ЧПУ станок рис. 1.2.

Зварювальні та монтажні лінії рис.1.3.

Бухгалтерський облік на ТОВ «Розфуд» ведеться у відповідності до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» та Положень (стандартів) бухгалтерського обліку.

Основні характеристики обліку:

- облікова політика затверджується щорічно. Облік ведеться за національними стандартами, із застосуванням журнально-ордерної форми;
- облік здійснюється в програмному середовищі BAS Бухгалтерія, що забезпечує автоматизацію обліку операцій, формування звітності, контроль ПДВ;
- відображаються виробничі витрати, розрахунок собівартості продукції, амортизація обладнання, рух ТМЦ, облік заробітної плати;
- ведеться синтетичний і аналітичний облік запасів, готової продукції, незавершеного виробництва, розрахунків з контрагентами, фінансових результатів.

Підприємство веде як фінансовий, так і елементи управлінського обліку, що дає можливість внутрішньому аналізу витрат за видами продукції.

Економічний аналіз на ТОВ «Розфуд» виконується бухгалтерією спільно з керівництвом. Регулярно аналізуються:

- структура собівартості продукції;
- рентабельність окремих виробничих замовлень;
- обсяг реалізації та прибуток по продуктах;
- аналіз витрат за статтями та центрами відповідальності;
- фінансові коефіцієнти (ліквідність, фінансова стійкість, оборотність запасів та дебіторки).

Періодично проводиться аналіз відхилень між плановими та фактичними показниками. Однак формалізованої системи управлінського аналізу (наприклад, ABC-аналізу, CVP-аналізу, факторного моделювання) наразі не впроваджено. Це обмежує можливості стратегічного планування.

На підприємстві немає внутрішньої аудиторської служби, однак функції контролю частково виконуються головним бухгалтером і директором. Аудит здійснюється:

- зовнішньо – в окремі періоди (наприклад, при участі у тендерах, кредитуванні, аудиторях податкової);
- епізодично залучаються сторонні аудиторські фірми для перевірки достовірності фінансової звітності.

Формалізована система внутрішнього контролю включає:

- 1) перевірку первинних документів;
- 2) контроль за правильністю відображення витрат;
- 3) контроль за розрахунками з контрагентами;
- 4) узгодження платежів з директором та головним бухгалтером;
- 5) доступ до облікової системи обмежений для окремих працівників.

Хоча поточний рівень контролю дозволяє уникати грубих помилок, відсутність повноцінного внутрішнього аудиту обмежує виявлення внутрішніх резервів, ризиків шахрайства або неефективності використання ресурсів.

Система інформаційного забезпечення управління на ТОВ «Розфуд» базується передусім на бухгалтерському обліку. Інформація з нього використовується для оперативного аналізу витрат, формування ціни та контролю за прибутком.

Водночас:

- аналіз виконується без глибоких управлінських методик;
- аудит – епізодичний і зовнішній.

ТОВ «Розфуд» займає стабільну позицію на ринку харчового обладнання завдяки:

1. Високій якості продукції та інноваційним технологіям.
2. Гнучкості у виконанні замовлень під індивідуальні потреби клієнтів.
3. Комплексному підходу: від проєктування до сервісного обслуговування.
4. Використанню сучасних систем управління виробництвом.
5. Підтримці високого рівня кваліфікації персоналу та інвестицій у навчання.

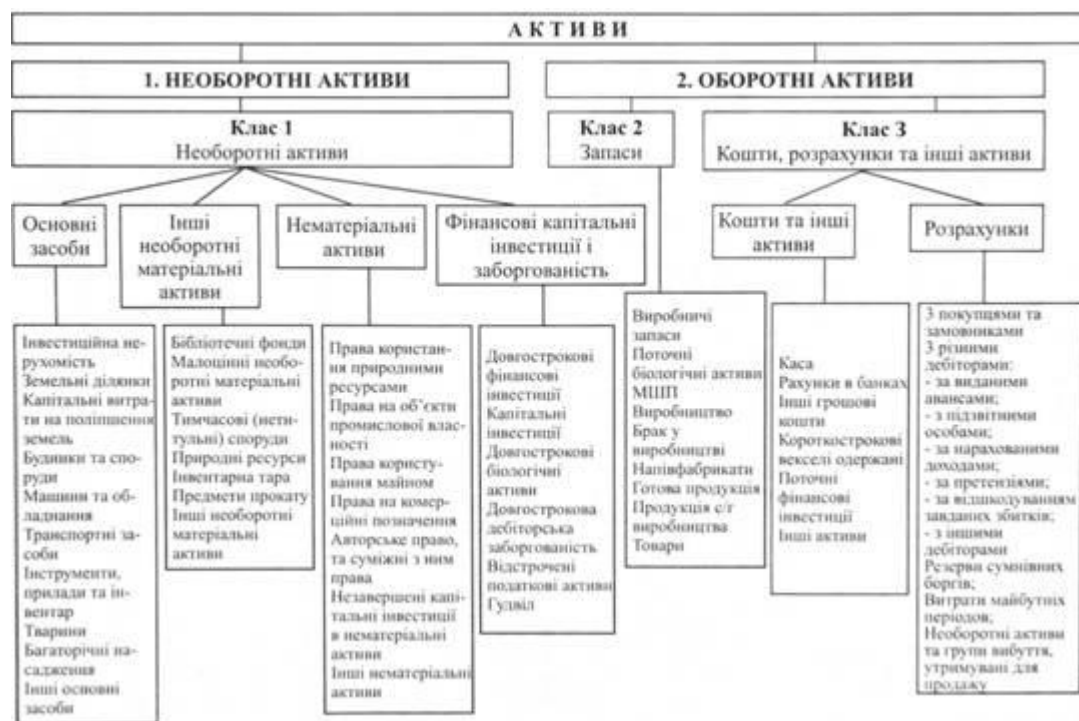
Такі фактори забезпечують підприємству стійку конкурентну позицію та можливість виходу на нові ринки.

Отже, взаємодія обліку, аналізу і аудиту є частково реалізованою, що забезпечує виконання поточних завдань, однак має значний потенціал для удосконалення, особливо в контексті стратегічного управління, контролю витрат і оцінки ефективності.

2.2. Організація облікового процесу на підприємстві ТОВ «РОЗФУД»

Бухгалтерський облік є невід’ємною складовою системи управління підприємством, оскільки забезпечує збір, обробку, узагальнення та подання економічної інформації про діяльність компанії у формі звітності. Його функції охоплюють:

- документування господарських операцій;
- формування фінансової та управлінської звітності;
- контроль за використанням ресурсів;
- інформаційну підтримку управлінських рішень.

Об'єкти бухгалтерського обліку представлені на рис. 1.4.

Бухгалтерський облік на підприємстві ТОВ «Розфуд» є основою інформаційного забезпечення управлінських рішень та контролю фінансово-господарської діяльності. Він дозволяє:

- 1) фіксувати всі факти господарського життя;
- 2) формувати фінансову та управлінську звітність;
- 3) забезпечувати контроль за використанням матеріальних, трудових та фінансових ресурсів;
- 4) забезпечувати дані для економічного аналізу та аудиту.

У структурі управління підприємства облік виступає початковою ланкою інформаційного процесу, що забезпечує безперервний потік даних для всіх підрозділів і рівнів керівництва. Достовірність і своєчасність облікової інформації визначають якість управлінських рішень, ефективність планування та оцінки результатів діяльності.

Для забезпечення комплексного ведення обліку на підприємстві функціонує структурний підрозділ бухгалтерії, який включає:

1. Головний бухгалтер – координує роботу облікових служб, відповідає за облікову політику, фінансову звітність та взаємодію з контролюючими органами.
2. Відділ внутрішнього контролю та аудиту – перевіряє правильність ведення обліку та достовірність даних, виявляє помилки та ризики, надає рекомендації для вдосконалення процесів.

Структура бухгалтерії ТОВ «Розфуд» виглядає як ієрархічна система, де головний бухгалтер забезпечує інтеграцію даних усіх підрозділів у єдину інформаційну систему підприємства.

Обліковий процес на ТОВ «Розфуд» включає наступні етапи:

1. Документування господарських операцій:
 - використовуються первинні документи: накладні на постачання матеріалів, рахунки-фактури, акти виконаних робіт, внутрішні довідки.

Особлива увага приділяється операціям із виробництва обладнання та комплектуючих, де важлива точність даних для розрахунку собівартості.

2. Ведення реєстрів бухгалтерського обліку:

- журнали-ордера, книги обліку та аналітичні картки забезпечують систематизацію операцій.

Дані реєстрів використовуються для складання оборотно-сальдових відомостей та контролю правильності записів.

3. Обробка та узагальнення інформації:

- підготовка проміжної та річної фінансової звітності;
- узагальнення даних щодо матеріальних витрат, виробничих процесів, собівартості продукції та фінансових результатів.

4. Складання фінансової та управлінської звітності:

- фінансова звітність – баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів;
- управлінська звітність – аналітичні довідки щодо рентабельності виробництва, ефективності використання матеріалів та ресурсів, планування закупівель та виробництва.

5. Контроль і аудит облікових даних:

- виконується внутрішнім аудитом та зовнішнім аудитом (за потреби);
- перевірка достовірності даних, відповідності облікової політики, виявлення ризиків і помилок.

ТОВ «Розфуд» активно впроваджує автоматизовані облікові системи для оптимізації процесів. Використовуються бухгалтерські програми (наприклад, 1С), які дозволяють:

- 1) швидко обробляти дані про матеріали, виробництво та продаж;
- 2) формувати звітність у режимі реального часу;
- 3) інтегрувати управлінський і фінансовий облік;
- 4) мінімізувати ризик помилок та шахрайства;
- 5) підвищити ефективність внутрішнього контролю та аналізу.

Автоматизація забезпечує також оперативну взаємодію між підрозділами, дозволяє відслідковувати витрати матеріалів, собівартість продукції та

ефективність виробництва, що є критично важливим для підприємства, яке займається виготовленням обладнання.

Внутрішній контроль на ТОВ «Розфуд» спрямований на забезпечення достовірності даних та захисту активів. Основні заходи:

- розподіл обов'язків між бухгалтерами;
- впровадження процедур контролю на всіх етапах виробництва та закупівель;
- регулярні звірки даних;
- перевірки відповідності первинних документів та реєстрів обліку;

Облік на ТОВ «Розфуд» є первинною інформаційною базою для економічного аналізу та аудиту.

Економічний аналіз – оцінює фінансові результати, рентабельність та ефективність виробничих процесів, визначає резерви оптимізації витрат.

Аудит – перевіряє достовірність облікових даних, виявляє помилки, шахрайство та недоліки в системі контролю, надає рекомендації для удосконалення процесів.

Ця взаємодія забезпечує керівництво оперативною та достовірною інформацією, необхідною для стратегічних та тактичних рішень.

Серед основних проблем:

- 1) недосконалість первинних документів;
- 2) ризики помилок у ручних облікових записах.

Шляхи вдосконалення включають:

- повну автоматизацію облікового процесу;
- інтеграцію управлінського, виробничого та фінансового обліку;
- розвиток внутрішнього аудиту як інструменту управління та контролю.

Організація облікового процесу на ТОВ «Розфуд» забезпечує достовірність, своєчасність та повноту облікової інформації, необхідної для управління підприємством, планування виробництва та контролю витрат. Комплексне використання обліку, економічного аналізу та аудиту дозволяє підвищити ефективність управлінських рішень, прозорість фінансової діяльності та знизити

ризика підприємства. Автоматизація процесів та розвиток внутрішнього контролю забезпечують стабільність і конкурентоспроможність підприємства на ринку харчового обладнання.

Таблиця 1.4.

План рахунків, які використовуються на ТОВ «РОЗФУД»

Клас	Рахунок	Назва рахунку	Розріз використання
1	10	Основні засоби-виробниче обладнання	Вид обладнання
1	104	Машини та обладнання	Цехи, виробничі ділянки
1	131	Знос основних засобів	За видами активів
2	201	Сировина, матеріали	Постачальники
2	203	Паливо	Транспорт, генератор
2	22	МШП	Строки експлуатації
2	23	Виробництво	Замовлення, вид продукції
2	26	Готова продукція	Номенклатура
3	311, 312	Рахунки в банку	Валюта, банк
3	361	Розрахунки з покупцями	Контрагенти
3	371	Розрахунки за авансами виданими	Постачальники
4	401	Статутний капітал	Учасники
4	441	Нерозподілений прибуток	
6	631	Розрахунки з постачальниками	Контрагенти
6	641	Податки	ПДВ, податок на прибуток
6	661	Розрахунки за зарплатою	Працівники
7	701	Дохід від реалізації	За видами продукції
9	901	Собівартість реалізації	Вид продукції
9	91	Загальновиробничі витрати	Статті витрат
9	92	Адміністративні витрати	Статті витрат
9	93	Витрати на збут	Статті витрат

[Джерело: розроблено автором]

Активи ТОВ «РОЗФУД» визнаються основними засобами, якщо строк корисного використання перевищує 1 рік, а вартість 20000 грн. Амортизація нараховується з використанням прямолінійного методу. Капітальні інвестиції (рах. 15) переводяться до складу ОЗ після введення її в експлуатацію.

Оцінка вибуття запасів здійснюється за методом середньозваженої собівартості. Первісна вартість включає: вартість покупки, доставка, митні платежі, якщо є тощо. Облік виробництва ведеться по рахунку 231 з аналітикою по замовленням.

Загальновиробничі витрати відображаються по рахунку 91; готова продукція по рахунку 26.

Дохід визначається в момент реалізації, тобто передачі продукції замовнику. Собівартість реалізації формується по рахунку 901. Адміністративні та витрати на збут обліковуються по 92 і 93 рахунках.

Нарахування заробітної плати відбувається по рахунку 661, а нарахування по ЄСВ по рахунку 651.

ТОВ «РОЗФУД» по схемі оподаткування є платником податку на прибуток та ПДВ. Фінансова звітність підприємства складає: Баланс (Форма №1), Звіт по фінансові результати (Форма №2).

2.3. Проведення економічного аналізу діяльності підприємства

Економічний аналіз є невід'ємним елементом системи управління підприємством, оскільки забезпечує обґрунтованість прийняття рішень на основі фактичних даних обліку, фінансової звітності та статистичної інформації.

Метою економічного аналізу діяльності ТОВ «Розфуд» є комплексна оцінка фінансових результатів, рентабельності та ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства у звітному періоді.

Таблиця 2.1.

Горизонтальний і вертикальний аналіз майна підприємства (станом на кінець року)

Вид активів(майна)	2024 р.		2025 р.		Зміни (+, -)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	частки, в.п.	у %
A	1	2	3	4	5=3-1	6=4-2	7=5/1*100
Майно-всього	71 266,5	100,0	122 025,6	100,0	50 759,1	0	71,2 %
1.Необоротні активи	8 418,8	11,8%	17 924,0	14,7%	9505,2	+2,9	112,9%
1.1.Основні засоби	7 665,5	10,8%	16 038,5	13,1%	8373,0	+2,3	109,2%
2.Оборотні активи	62 847,7	88,2%	104 101,6	85,3%	41253,9	-2,9	65,64%
2.1.Запаси	32 851,7	46,1%	55 805,5	45,7%	41253,9	-0,4	125,6%
2.1.Готова продукція і товари	3 428,8	4,8%	6 924,8	5,7%	3496,0	+0,9	101,9%
2.2.Поточні біологічні активи	-	-	-	-	-	-	-
2.3.Поточна дебіторська заборгованість	1 834,2	2,5%	8 811,6	7,2%	6977,4	+4,7	380,4%
2.4.Гроші та їх еквіваленти	939,5	1,3%	2 328,2	1,9%	1388,7	+0,6	147,8%
2.5.Витрати майбутніх періодів	-	-	-	-	-	-	-
2.6.Інші оборотні активи	8 399,4	11,8%	14 105,3	11,6%	5705,9	-0,2	67,9%

[Джерело: навчально-методичний посібник]

За результатами горизонтального та вертикального аналізу встановлено, що у 2025 році активи підприємства суттєво зросли порівняно з 2024 роком – їх загальна вартість збільшилася на 71,2%, що свідчить про розширення обсягів діяльності та інвестиційну активність.

У структурі активів відбулося збільшення частки необоротних активів, насамперед основних засобів, що вказує на оновлення матеріально-технічної бази. Оборотні активи також зросли, але їхня структура змінилася не рівномірно: значно

збільшилися запаси та особливо дебіторська заборгованість, що може створювати ризики зниження ліквідності.

Отже, підприємство демонструє позитивну динаміку розвитку та нарощення потенціалу, однак потребує посилення контролю за оборотним капіталом, зокрема за рівнем дебіторської заборгованості та ефективністю управління запасами.

Основними завданнями економічного аналізу на підприємстві є:

- 1) дослідження динаміки доходів і витрат підприємства;
- 2) визначення рівня фінансової результативності;
- 3) оцінка прибуткової діяльності та рентабельності реалізації продукції;
- 4) формулювання практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності господарювання.

ТОВ «Розфуд» спеціалізується на виробництві обладнання для харчової промисловості. Підприємство функціонує в умовах конкурентного середовища, тому аналіз його фінансових результатів має важливе значення для прийняття обґрунтованих управлінських рішень.

На основі бухгалтерських даних за 2024р. здійснено оцінку ключових фінансових показників ТОВ «Розфуд» (тис. грн):

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2024 р.

		Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	91 679,5	98,4	
Інші операційні доходи	2120	5 198,9	-	
Інші доходи	2240	-	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	96 878,4	98,4	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(82 537,8)	(94,0)	
Інші операційні витрати	2180	(11 678,1)	(208,7)	
Інші витрати	2270	(-)	(-)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(94 215,9)	(302,7)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2 662,5	(204,3)	
Податок на прибуток	2300	(526,7)	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2 135,8	(204,3)	

Рис. 2.3. Фінансова звітність ТОВ «РОЗФУД» 2024р.

Дані свідчать, що підприємство отримало позитивний фінансовий результат – чистий прибуток у розмірі 2,1 млн грн. Проте при загальному обсязі реалізації майже 97 млн грн, рівень прибутковості є відносно невисоким.

Доходи підприємства формуються переважно за рахунок реалізації основної продукції – технологічного обладнання для харчових підприємств. Загальна сума чистого доходу – 96 878,4 тис. грн, що пояснюється наявністю додаткових операційних і фінансових надходжень.

Таблиця 2.2.

Вихідна інформація для факторного аналізу чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)

№з/п	Показник	Умовне позначення	2024р.	2025р.	Відхилення	
					абсолютне	відносне, %
А	Б	В	1	2	3=2-1	4=3/1*100
1.	Середньрічна вартість майна, тис. грн	М	37 761,9	96 646,1	58 884,2	155,9%
2.	Чистий дохід від реалізації продукції(товарів, робіт, послуг), тис. грн	ЧД	91 679,5	115 457,4	23 777,9	25,9%
3.	Ресурсовіддача, грн/грн (п.2/п.1)	РВ	2,4	1,2	1,2	50%

У 2025 році підприємство значно наростило вартість свого майна (+155,9%), однак дохід зростав набагато повільніше (+25,9%). Це призвело до падіння ресурсовіддачі у 2 рази. Підприємство знаходиться на етапі активного інвестування та розширення, але ефективність використання майна поки що знижується. Це може бути тимчасово й пов'язано з тим, що нові активи ще не повністю залучені у виробничий процес.

Динаміка доходів характеризується стабільним зростанням, що свідчить про активну роботу підприємства на ринку та розширення обсягів збуту.

Для підвищення конкурентоспроможності ТОВ «Розфуд» доцільно розширювати асортимент, залучати нових клієнтів, а також активніше використовувати маркетингові інструменти для просування продукції.

Собівартість реалізованої продукції становить 82 357,8 тис. грн, або близько 85 % від чистого доходу.

Висока частка собівартості в загальному обсязі доходів свідчить про необхідність оптимізації витрат. Зокрема, варто звернути увагу на:

- ефективність використання матеріальних ресурсів;
- перегляд умов постачання сировини та комплектуючих;
- автоматизацію обліку виробничих процесів.

Прибуток є основним узагальнюючим показником фінансових результатів діяльності. Він становить після оподаткування – 2 135,8 тис. грн.

Рентабельність реалізації продукції розраховується за формулою:

$$R_p = \text{Чистий прибуток} / \text{Чистий дохід} * 100\%.$$

$$= 2\,135,8 / 96\,878,4 * 100\% = 2,2$$

Отриманий показник свідчить, що з кожної гривні реалізованої продукції підприємство отримує лише 2,2 копійки прибутку. Такий рівень рентабельності є низьким, однак типовим для виробничих підприємств у період післякризової адаптації та росту собівартості.

Підвищення рентабельності можливе за рахунок:

- 1) скорочення адміністративних витрат;
- 2) збільшення обсягів реалізації через розширення ринків збуту;
- 3) перегляду цінової політики з урахуванням рівня попиту;
- 4) оптимізації виробничих процесів.

Для оцінки стабільності діяльності підприємства важливо розглянути співвідношення власного та залученого капіталу, а також показники оборотності активів.

Таблиця 2.3.

Аналіз ділової активності підприємства за показниками оборотності активів і пасивів

№з/п	Показник	2024р.	2025р.	Відхилення (+,-)	
				абсолютне	відносне
А	Б	1	2	3=2-1	4=3/1*100
<i>Вихідна інформація, тис. грн</i>					
1.	Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	91 679,5	115 457,4	23 777,9	25,9%
2.	Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	82 537,8	100 434,7	17 896,9	21,7%
3.	Середньорічна вартість активів	37 761,9	96 646,1	58 884,2	155,9%
4.	Середньорічна вартість оборотних активів	33 087,5	83 474,65	50 387,2	152,3%
5.	Середньорічна вартість запасів	16 663,35	44 328,6	27 665,25	166,0%
6.	Середньорічна величина поточної дебіторської заборгованості	26 745,3	26 287,1	-458,2	-1,7%
7.	Середньорічна вартість власного капіталу	1 823,6	4 884,5	3060,9	167,8%
8.	Середньорічна величина поточної кредиторської заборгованості	35 953,3	91761,5	55 808,2	155,2%
<i>Показники ділової активності (оборотності активів і пасивів)</i>					
9.	Коефіцієнт обертання активів (п.1/п.3)	2,4	1,2	-1,2	-50
10.	Тривалість одного обороту активів, днів (360/п.9)	150	300	150	100
11.	Коефіцієнт обертання оборотних активів (п.1/п.4)	2,8	1,4	-1,4	-50
12.	Тривалість одного обороту оборотних активів, днів (360/п.11)	128,6	257,1	128,5	99,9
13.	Коефіцієнт обертання запасів (п.2/п.5)	4,9	2,3	-2,6	-53,1

14.	Тривалість одного обороту запасів, днів (360/п.13)	73,5	156,5	83	112,9
15.	Коефіцієнт обертання поточної дебіторської заборгованості (п.1/п.6)	3,4	4,4	1	29,4
16.	Тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості, днів (360/п.15)	105,9	81,8	-24,1	-22,7
17.	Коефіцієнт обертання власного капіталу (п.1/п.7)	50,3	23,6	-26,7	-53,1
18.	Тривалість одного обороту власного капіталу, днів (360/п.17)	7,2	15,3	8,1	112,5
19.	Коефіцієнт обертання поточної кредиторської заборгованості (п.2/п.8)	2,4	20,6	18,2	758,3
20.	Тривалість одного обороту поточної кредиторської заборгованості, днів (360/п.19)	150	17,5	-132,5	88,3
21.	Тривалість операційного циклу, днів (п.14+п.16)	179,4	238,3	58,9	32,8
22.	Тривалість фінансового циклу, днів (п.21–п.20)	29,4	220,8	191,4	651,0

Проаналізувавши дану таблицю можна зробити такі висновки:

- чистий дохід зріс на 25,9%, що свідчить про позитивну динаміку реалізації;
- собівартість також збільшилася на 21,7%, але темпи зростання нижчі за темпи зростання доходу, можливе покращення валової рентабельності;
- активи збільшилися більш ніж удвічі (+155,9%);

- оборотні активи зросли на 152,3%, а запаси на 166% (це свідчить про значне розширення ресурсної бази, але водночас, про затримку коштів у запасах);
- власний капітал зріс на 167,8%, що є позитивним, але він залишається низьким у порівнянні з активами;
- дебіторська заборгованість трохи зменшилася (-1,7%), що свідчить про поліпшення платіжної дисципліни покупців;
- кредиторська заборгованість збільшилася в 2,5 рази (+155,2%) – це означає посилення залежності підприємства від постачальників та короткострокових зобов'язань;
- коефіцієнт оборотності активів впав з 2,4 до 1,2 (-50%);
- тривалість обороту зросла з 150 до 300 днів;
- зниження коефіцієнта з 2,8 до 1,4 (-50%) – це свідчить, що активи використовуються менш ефективно, кожна гривня активів приносить менше доходу;
- тривалість обороту зросла майже вдвічі;
- падіння оборотності з 4,9 до 2,3 (-53,1%) – оборотні кошти обертаються повільніше, що негативно впливає на ліквідність;
- період обороту запасів зріс з 73,5 до 156,5 днів;
- оборотність зросла з 3,4 до 4,4 (+29,4%);
- тривалість одного обороту поточної дебіторської заборгованості зменшилась з 105,9 до 81,8 днів;
- покращилась робота з клієнтами – гроші повертаються швидше, коефіцієнт знизився вдвічі (з 50,3 до 23,6);
- дуже різке зростання кредиторської оборотності з 2,4 до 20,6 (+758%);
- період погашення скоротився з 150 до 17,5 днів (підприємство почало значно швидше розраховуватись з постачальниками, що може погіршувати ліквідність (бо кошти відразу виводяться з обороту).
- операційний цикл збільшився з 179,4 до 238,3 днів (+32,8%) (оборот грошей у виробничому процесі триває довше – ефективність операцій знижується);

-фінансовий цикл різко зріс з 29,4 до 220,8 днів (+651%) (підприємство набагато довше чекає повернення вкладених грошей, що є серйозним ризиком для платоспроможності).

Отже, у 2025 році підприємство збільшило масштаби діяльності, але це супроводжується погіршенням ефективності управління ресурсами. Особливо тривожні тенденції – зростання запасів, уповільнення обороту активів та надмірне збільшення фінансового циклу.

Щоб покращити ситуацію, підприємству потрібно:

- 1) оптимізувати обсяги запасів;
- 2) підвищити ефективність використання активів;
- 3) контролювати кредиторську заборгованість (не скорочувати строк її оплати надмірно швидко).

ТОВ «Розфуд» є машинобудівним підприємством, що спеціалізується на проектуванні, виготовленні та постачанні обладнання для підприємств харчової промисловості. Виробничо-господарська діяльність підприємства охоплює:

- розробку конструкторської документації;
- закупівлю металу, комплектуючих і електронних елементів;
- виготовлення та складання обладнання;
- тестування та сертифікацію готової продукції;
- реалізацію та доставку замовникам.

Ключовим показником ефективності є прибуток. Для ТОВ «Розфуд» він формується переважно за рахунок реалізації власного обладнання, а також сервісного обслуговування та ремонту.

Таблиця 2.4.

***Відносні показники оцінювання фінансової стійкості підприємства
(станом на кінець року)***

Показник	2024р.	2025р.	Відхилення(+,-)
А	1	2	3
<i>Показники структури джерел формування капіталу</i>			
Коефіцієнт фінансової автономії	0,04	0,06	+0,02

Коефіцієнт концентрації позикового капіталу	0,96	0,94	-0,02
Коефіцієнт фінансового ризику	24,67	15,86	-8,81
Коефіцієнт фінансової стабільності	1,04	1,06	+0,02
Коефіцієнт довгострокового залучення позикових коштів	0	0	0
Коефіцієнт довгострокових зобов'язань і забезпечень	0	0	0
Коефіцієнт поточних зобов'язань і забезпечень	0,96	0,94	-0,02
Коефіцієнт страхування бізнесу	-	-	-
Коефіцієнт страхування власного капіталу	-	-	-
Коефіцієнт страхування зареєстрованого (пайового)	-	-	-
<i>Показники стану оборотних активів</i>			
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	12,5	7,1	+5,4
Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами	0,92	0,81	+0,11
Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами	1,28	0,97	+0,31
Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів	12,67	8,34	+4,33
<i>Показники стану основного капіталу</i>			
Коефіцієнт майна виробничого призначення	0,6	0,6	0

Коефіцієнт реальної вартості основних засобів	0,1	0,1	0
Коефіцієнт нагромадження амортизації	0,07	0,1	+0,03
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів	0,8	0,9	+0,1

Аналіз фінансової стійкості підприємства за 2024–2025 роки свідчить про вкрай високий рівень фінансового ризику та залежності від позикового капіталу, попри деякі позитивні тенденції у 2025 році.

Показники структури джерел формування капіталу вказують на критичну фінансову залежність від зовнішніх джерел. Коефіцієнт фінансової автономії (0,04 → 0,06): Значно нижчий за норматив (рекомендовано >0,5). Це означає, що лише 4–6% активів профінансовано власним капіталом. Покращення у 2025 році є позитивним сигналом, але рівень залишається критично низьким. Коефіцієнт концентрації позикового капіталу (0,96 → 0,94): Дуже високий (норма <0,5). Підприємство фінансується переважно за рахунок боргів (понад 94% капіталу).

Коефіцієнт фінансового ризику (24,67 → 15,86): надзвичайно високий (норма <1–1,5). Показує, що на 1 грн власного капіталу припадає понад 15 грн позикового. Коефіцієнт фінансової стабільності (1,04 → 1,06): Демонструє незначне зростання загальної стабільності, але ідеальне значення (>1,5) не досягнуто. Коефіцієнти довгострокового залучення/зобов'язань: нульові значення (0,00) підтверджують, що підприємство не використовує довгострокове фінансування, покладаючись виключно на поточні (короткострокові) зобов'язання.

Показники стану оборотних активів відображають проблеми з формуванням власних оборотних коштів. Коефіцієнт маневреності власного капіталу (12,5 → 7,1): значення показника (у позитивному трактуванні, як надано в таблиці) показує, що підприємство має високу маневреність капіталу, що збільшилася у 2025 році. Коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними оборотними коштами (0,92 → 0,81): Значення близькі до 1, але нормативи (рекомендовано >1) не виконуються.

Це свідчить про недостатню забезпеченість оборотних активів власними джерелами фінансування. Коефіцієнт забезпеченості запасів власними оборотними коштами ($1,28 \rightarrow 0,97$): Показник знизився і у 2025 році став нижчим за 1, що вказує на потенційну нездатність покрити запаси власними коштами, збільшуючи ризики. Коефіцієнт маневреності власних оборотних коштів ($12,67 \rightarrow 8,34$): зменшення показника свідчить про зниження гнучкості використання власних оборотних коштів.

Показники стану основного капіталу відносно стабільні та показують структуру необоротних активів. Коефіцієнт майна виробничого призначення ($0,60$): стабільний показник, який показує, що 60% активів мають виробниче призначення. Коефіцієнт реальної вартості основних засобів ($0,10$): низький показник, що вказує на невелику частку основних засобів у загальній структурі активів. Коефіцієнт нагромадження амортизації ($0,07 \rightarrow 0,10$): Незначне зростання зносу (з 7% до 10%), що є нормальним процесом старіння основних фондів. Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів ($0,80 \rightarrow 0,90$): Зростання свідчить про збільшення частки оборотних активів у загальній структурі майна, що загалом позитивно впливає на ліквідність.

Підприємство демонструє вкрай високу залежність від короткострокового позикового капіталу. Попри позитивну динаміку деяких коефіцієнтів у 2025 році (зменшення фінансового ризику, зростання автономії), загальний фінансовий стан залишається ризикованим і вимагає термінової роботи над залученням довгострокового фінансування та збільшенням власного капіталу.

Таблиця 2.5.

Аналіз ліквідності балансу підприємства (станом на кінець року), тис. грн

Група	Вид оборотних активів	Роки		Група	Вид зобов'язань та забезпечень	Роки		Надлишок (+) або нестача (-) платіжних засобів (А-П)	
		2024р.	2025р.			2024р.	2025р.	2024р.	2025р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9=3-7	10=4-8

A1	Високоліквідні	939,5	2 328,2	П1	Найбільш термінові	3531,6	115148,0	-2592,1	- 112819,8
A2	Середньоліквідні	9258,6	22916,9	П2	Короткострокові	0	16778,8	+9258,6	+6138,1
A3	Низьколіквідні	32851,7	55 805,5	П3	Довгострокові	0	0	+32851,7	+55805,5
	Усього	43049,8	81050,6		Усього	3531,6	131926,8		

З цього аналізу можна оцінити рівень платоспроможності підприємства та здатність покривати свої поточні зобов'язання у 2024 та 2025 роках.

Високоліквідні активи: до цієї групи належать грошові кошти та їх еквіваленти, які можуть бути негайно використані для погашення зобов'язань. У 2024 році їх сума становила 939,5 тис. грн, тоді як у 2025 році вона зросла до 2 328,2 тис. грн. Зростання більш ніж у 2,4 раза свідчить про покращення оперативної платоспроможності підприємства та підвищення обсягу ліквідних ресурсів.

Середньоліквідні активи: це дебіторська заборгованість з коротким терміном погашення. Її обсяг збільшився з 9 258,6 тис. грн у 2024 р. до 22 916,9 тис. грн у 2025 р. Позитивним є зростання оборотності, проте така динаміка може свідчити про збільшення ризику неплатежів та посилення залежності підприємства від своєчасності розрахунків із контрагентами.

Низьколіквідні активи: це виробничі запаси та інші оборотні ресурси з низькою швидкістю обертання. У 2024 році їх вартість становила 32 851,7 тис. грн, тоді як у 2025 році – лише 55 тис. грн.

У цілому загальний обсяг поточних активів за аналізований період зріс з 43 049,8 тис. грн до 81 050,6 тис. грн, тобто на 88%, що вказує на зростання масштабів діяльності підприємства.

Найбільш термінові зобов'язання 2024 році становили 3 531,6 тис. грн, а у 2025 році різко збільшились до 115 148,0 тис. грн. Зростання більш ніж у 30 разів є критичним фактором, який значно погіршує ліквідність та підвищує ризик неплатоспроможності.

У 2024 році короткострокових зобов'язання не було, але у 2025 році з'явилися у значному розмірі – 16 778,8 тис. грн, що свідчить про зростання кредиторської заборгованості та збільшення фінансового навантаження на оборотні активи.

Довгострокові зобов'язання в обох роках відсутні, що свідчить про відсутність довгострокових кредитів або стратегічних фінансових вкладень.

Співвідношення активів та зобов'язань (А – П):

- 2024 рік: високоліквідні активи – найбільш термінові зобов'язання: -2592,1 тис. грн – підприємство не має достатньо коштів для негайних розрахунків; середньоліквідні – короткострокові зобов'язання: +9 258,6 тис. грн – достатній запас ресурсів; низьколіквідні – довгострокові: +32 851,7 тис. грн – повне покриття.

Структура 2024 року в цілому є задовільною, за винятком проблеми з негайною ліквідністю.

-2025 рік: високоліквідні активи – найбільш термінові зобов'язання: -112 819,8 тис. грн – критична нестача коштів; середньоліквідні – короткострокові: +6 138,1 тис. грн – середньострокова ліквідність зберігається; низьколіквідні – довгострокові: +55 805,5 тис. грн – повне покриття.

Загальний аналіз 2025 року вказує на суттєве зростання фінансових ризиків через накопичення термінових зобов'язань.

Отже можна зробити ряд таких висновків:

1. Підприємство наростило обсяг активів майже на 88%, що свідчить про збільшення масштабів діяльності.
2. Обсяг високоліквідних активів зріс, однак цього недостатньо для покриття різкого стрибка термінових зобов'язань.
3. У 2024 році ліквідність підприємства можна оцінити як задовільну, тоді як у 2025 році – кризову на рівні негайної платоспроможності.
4. Основний негативний тренд – зростання найбільш термінових зобов'язань, що суттєво погіршує поточний фінансовий стан.
5. Для стабілізації ліквідності необхідно: оптимізувати кредиторську заборгованість, підвищувати оборотність дебіторської заборгованості, розглянути можливість залучення довгострокових ресурсів для зниження тиску термінових боргів.

Таблиця 2.6.**Показники оцінювання ліквідності та платоспроможності підприємства
(станом на кінець року)**

Показник	2024р	2025р	Відхилення (+,-)
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,02	+0,01
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,4	0,4	-
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,04	1,05	+0,01
Коефіцієнт платоспроможності	0,9	0,9	-
Коефіцієнт критичної ліквідності	0,01	0,02	+0,01
Коефіцієнт покриття запасів	2,2	2,2	-

Розглянувши цю таблицю, спостерігається зростання ключових показників ліквідності, що свідчить про збільшення здатності підприємства погашати свої поточні (короткострокові) зобов'язання.

Коефіцієнт платоспроможності залишається стабільним, вказуючи на незмінне співвідношення власного та позикового капіталу. Показники абсолютної та критичної ліквідності є дуже низькими, що може вказувати на потенційні труднощі з негайним покриттям найбільш термінових зобов'язань лише за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів.

Загалом, фінансовий стан підприємства стабільний з позитивною динамікою загальної ліквідності, але існують значні ризики, пов'язані з низькою абсолютною та швидкою ліквідністю. Підприємству слід оптимізувати структуру оборотних активів, можливо, збільшити частку грошових коштів та дебіторської заборгованості, одночасно контролюючи рівень поточних зобов'язань.

Для комплексної оцінки внутрішніх та зовнішніх чинників діяльності проведено SWOT-аналіз ТОВ «Розфуд».

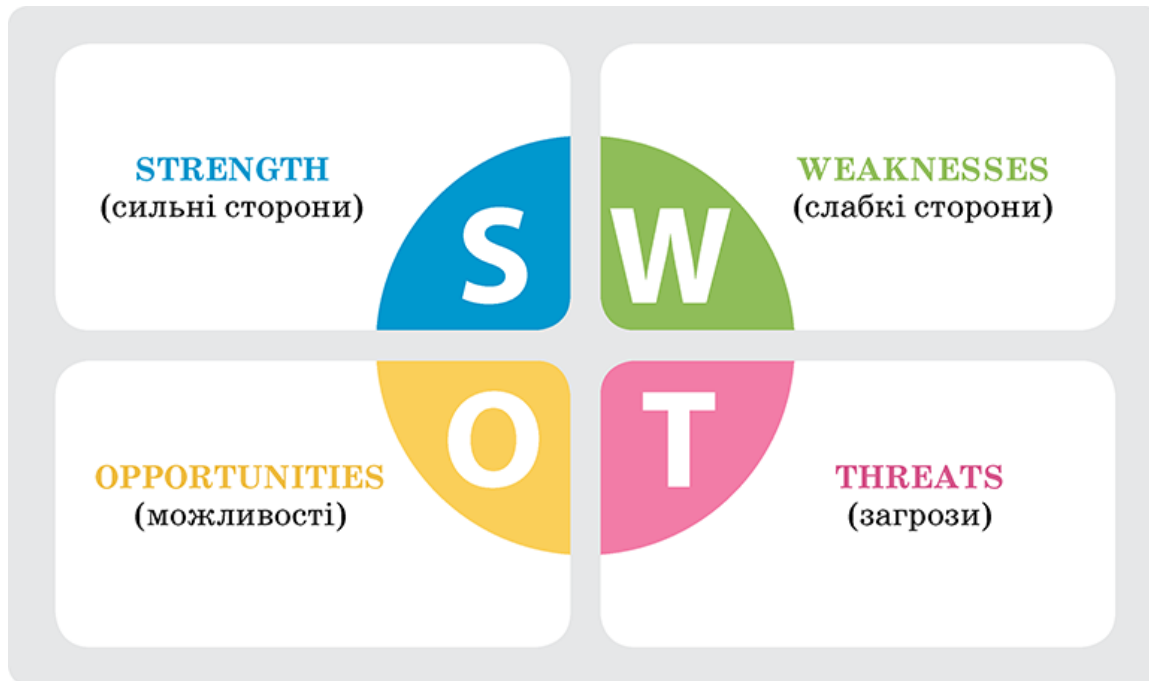

Рис. 2.3.1. Зображення SWOT аналізу

Сильні сторони:

- висока якість продукції;
- наявність кваліфікованого інженерно-технічного персоналу;
- власна виробнича база;
- репутація на ринку обладнання для харчової промисловості.

Слабкі сторони:

- обмежені фінансові ресурси;
- залежність від імпортних комплектуючих;
- відносно невелика частка ринку.

Можливості:

- розширення асортименту продукції;
- вихід на нові ринки;
- участь у міжнародних виставках;
- залучення інвестицій і грантів на модернізацію.

Загрози:

- коливання валютних курсів;
- зростання цін на метал та енергоносії;
- нестабільність податкового законодавства.

Результати SWOT-аналізу свідчать про потенціал подальшого розвитку ТОВ «Розфуд», але потребують посилення фінансової стійкості та диверсифікації ринків збуту.

Економічний аналіз діяльності ТОВ «Розфуд» підтвердив, що підприємство має стабільне фінансове становище, позитивну динаміку виробництва та перспективи розвитку. Проведення системного аналізу дозволяє керівництву оперативно реагувати на зміни внутрішнього й зовнішнього середовища, виявляти резерви підвищення прибутковості та формувати ефективну стратегію розвитку.

Використання сучасних методів аналізу та автоматизованих інформаційних систем підвищує обґрунтованість управлінських рішень і забезпечує конкурентоспроможність підприємства на ринку.

2.4. Особливості проведення внутрішнього та зовнішнього аудиту на підприємстві

Аудит є ключовим елементом системи фінансового контролю, який забезпечує достовірність облікової інформації, запобігає фінансовим ризикам та сприяє підвищенню ефективності управління підприємством.

Для підприємств виробничої сфери, зокрема таких як ТОВ «Розфуд», що займається виготовленням обладнання для харчової промисловості, аудит має не лише контрольне, але й аналітичне значення, оскільки допомагає виявити внутрішні резерви, оцінити ефективність витрат і вчасно усунути недоліки в обліковій системі.

Метою аудиту є формування обґрунтованої думки про достовірність фінансової звітності та відповідність облікової політики вимогам чинного законодавства, П(С)БО або МСФЗ. У сучасних умовах господарювання аудит

виконує не лише функцію перевірки, а й дорадчу, оскільки допомагає менеджменту приймати обґрунтовані управлінські рішення.

На підприємствах розрізняють внутрішній та зовнішній аудит, кожен з яких має свою мету, завдання, організаційні особливості та відповідальність.

Внутрішній аудит – це система постійного контролю, яка здійснюється безпосередньо на підприємстві з метою забезпечення законності, ефективності й доцільності господарських операцій. Його головне завдання – попередження помилок, ризиків і зловживань, а також удосконалення системи управління.

На ТОВ «Розфуд» внутрішній аудит організовано на базі бухгалтерської служби та фінансово-аналітичного відділу. У разі потреби можуть залучатися фахівці з виробничого відділу. Відповідальним за проведення внутрішнього контролю є головний бухгалтер підприємства, який координує дії аудиторської групи.

Основні завдання внутрішнього аудиту на ТОВ «Розфуд»:

1. Контроль за правильністю ведення бухгалтерського обліку та достовірністю фінансової звітності.
2. Перевірка дотримання фінансової дисципліни, касових та розрахункових операцій.
3. Оцінка ефективності використання матеріальних, трудових та фінансових ресурсів.
4. Аналіз собівартості продукції, виявлення відхилень і внутрішніх резервів зниження витрат.
5. Перевірка дотримання договорів з постачальниками та покупцями.
6. Оцінка стану системи внутрішнього контролю і пропозиції щодо її удосконалення.

Процес проведення внутрішнього аудиту включає такі етапи:

1. Планування – визначення об'єктів перевірки, періоду, складу групи, джерел інформації.
2. Збір доказів – аналіз документів, реєстрів, звітів, інвентаризаційних відомостей.

3. Оцінка ризиків – визначення ймовірності суттєвих помилок у звітності або порушень.

4. Формування висновків – підготовка звіту для керівництва із зазначенням виявлених проблем і рекомендацій.

Внутрішній аудит на підприємстві проводиться не рідше одного разу на квартал і охоплює основні напрями діяльності: фінансово-господарські операції, виробництво, постачання, реалізацію, розрахунки з контрагентами та облік заробітної плати.

Важливою особливістю ТОВ «Розфуд» є впровадження електронної системи контролю – програмного комплексу «1С:BAS», який дозволяє автоматизувати перевірку правильності відображення господарських операцій. Це підвищує ефективність внутрішнього аудиту, мінімізує людський фактор і забезпечує оперативний моніторинг фінансових показників.

Зовнішній аудит проводиться незалежними аудиторами або аудиторськими фірмами з метою підтвердження достовірності фінансової звітності. Такий аудит має обов'язковий або ініціативний характер.

Для ТОВ «Розфуд» зовнішній аудит є ініціативним, оскільки підприємство не підпадає під обов'язкове аудиторське підтвердження, але замовляє його з метою підвищення довіри партнерів і кредиторів, а також для вдосконалення внутрішніх процесів управління.

Основні етапи проведення зовнішнього аудиту:

1. Підготовчий етап – укладення договору з аудиторською фірмою, визначення цілей і обсягу перевірки.

2. Оцінка облікової політики підприємства – перевірка відповідності П(С)БО, правильності відображення господарських операцій.

3. Перевірка звітності та первинних документів – аналіз балансу, звіту про фінансові результати, рух коштів, регістрів обліку.

4. Аналіз ризиків і суттєвості – визначення ключових ділянок обліку, де ймовірні помилки.

5. Формування аудиторського висновку (звіту) – підготовка підсумкового документа з висновками та рекомендаціями.

На практиці аудиторська перевірка ТОВ «Розфуд» охоплює такі напрями:

- достовірність обліку доходів і витрат;
- правильність формування собівартості продукції;
- оцінка стану розрахунків із контрагентами;
- контроль нарахування та сплати податків;
- перевірка обліку основних засобів і запасів;
- дотримання касової та фінансової дисципліни.

Зовнішній аудит завершується складанням аудиторського звіту, у якому вказуються:

- висновок про достовірність звітності;
- оцінка системи внутрішнього контролю;
- рекомендації щодо покращення обліку та фінансового менеджменту.

Для ТОВ «Розфуд» результати зовнішнього аудиту мають велике значення, оскільки дозволяють:

- підвищити рівень фінансової прозорості;
- підтвердити достовірність звітності для банків;
- мінімізувати ризики штрафів і податкових донарахувань;
- отримати рекомендації щодо оптимізації витрат.

Таблиця 2.1.

Порівняльна характеристика внутрішнього та зовнішнього аудиту

Критерій	Внутрішній аудит	Зовнішній аудит
Мета	Контроль і вдосконалення внутрішніх процесів	Підтвердження достовірності звітності
Замовник	Керівництво підприємства	Власники, кредитори
Періодичність	Регулярно(щоквартально, за потреби)	Переважно щороку
Результат	Внутрішній звіт з рекомендаціями	Офіційний аудиторський висновок
Ступінь незалежності	Залежний від керівництва	Незалежний зовнішній

Нормативна база	Внутрішні положення, накази	Закон України «Про аудит фінансової звітності»
-----------------	-----------------------------	--

[Джерело: розроблено автором]

Таким чином, внутрішній і зовнішній аудит на підприємстві ТОВ «Розфуд» мають взаємодоповнюючий характер. Внутрішній аудит є постійним інструментом контролю, тоді як зовнішній – механізмом зовнішньої оцінки, який підтверджує ефективність системи управління та достовірність фінансової інформації.

Отже, організація внутрішнього та зовнішнього аудиту на підприємстві ТОВ «Розфуд» є важливою складовою ефективного корпоративного управління. Наявність системного внутрішнього контролю дозволяє своєчасно виявляти недоліки, підвищувати ефективність використання ресурсів і забезпечувати достовірність облікових даних.

Зовнішній аудит, у свою чергу, виступає гарантом прозорості фінансової інформації, підвищує довіру з боку банків і партнерів. Поєднання цих двох форм аудиту створює цілісну систему фінансового контролю, що сприяє зміцненню фінансової стабільності та конкурентоспроможності підприємства.

Висновки до розділу 2

У другому розділі магістерської роботи здійснено всебічну оцінку організації обліку, аналізу та аудиту на підприємстві ТОВ «РОЗФУД». Проведене дослідження дозволило визначити особливості функціонування підприємства, оцінити ефективність його організаційно-економічного механізму, а також виявити взаємозв'язок між бухгалтерським обліком, економічним аналізом та аудиторським контролем у системі управління.

Результати дослідження свідчать, що ТОВ «РОЗФУД» є сучасним виробничим підприємством, яке спеціалізується на виготовленні обладнання для харчової промисловості. Підприємство має стабільну організаційну структуру управління, налагоджені виробничі процеси та ефективну систему координації між підрозділами. Економічна характеристика підприємства демонструє тенденцію до

зростання обсягів виробництва та реалізації, що свідчить про правильність обраної стратегії розвитку.

Фінансово-господарська діяльність здійснюється на принципах самофінансування, рентабельності та економічної доцільності. Підприємство активно впроваджує інноваційні рішення у виробничу діяльність, а також прагне до оптимізації витрат і підвищення якості продукції, що є важливим чинником конкурентоспроможності на ринку.

Організація бухгалтерського обліку на ТОВ «РОЗФУД» побудована відповідно до вимог Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», Податкового кодексу, національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку, а також внутрішніх регламентів підприємства. Облікова політика затверджена керівництвом і визначає основні принципи, методи та підходи до відображення господарських операцій.

Бухгалтерський облік ведеться із застосуванням сучасних програм автоматизації (зокрема, BAS Бухгалтерія), що дозволяє своєчасно формувати первинні документи, регістри обліку та фінансову звітність. Обліковий процес охоплює всі етапи – від первинного спостереження господарських фактів до складання узагальнюючих звітів, які подаються внутрішнім і зовнішнім користувачам.

Водночас у процесі дослідження виявлено, що підприємству доцільно посилити аналітичну складову обліку, зокрема деталізацію витрат за центрами відповідальності та номенклатурою продукції. Це сприятиме більш точному контролю за собівартістю, рентабельністю окремих видів виробів і підвищенню якості управлінських рішень.

Проведення економічного аналізу діяльності ТОВ «РОЗФУД» показало, що підприємство має стабільні фінансові показники, демонструє позитивну динаміку зростання доходів і прибутковості. За результатами аналізу можна зробити висновок про достатній рівень ліквідності та фінансової стійкості. Разом із тим виявлено певні резерви підвищення ефективності використання ресурсів, зокрема

через оптимізацію запасів, підвищення продуктивності праці та зменшення частки адміністративних витрат.

У процесі аналізу застосовувалися такі методи, як горизонтальний і вертикальний аналіз, коефіцієнтний метод, факторний аналіз. Це дозволило комплексно оцінити динаміку фінансових результатів, рентабельність продажів, капіталу та активів. Особливу увагу приділено дослідженню структури витрат, динаміки прибутку та показників ефективності господарської діяльності.

Встановлено, що на підприємстві створені всі передумови для подальшого удосконалення аналітичної роботи – через систематизацію даних обліку, автоматизацію аналітичних розрахунків та впровадження сучасних методів фінансового моделювання.

Щодо аудиту діяльності підприємства, дослідження показало, що на ТОВ «РОЗФУД» функціонує ефективна система внутрішнього контролю, яка забезпечує дотримання фінансової дисципліни та попередження порушень у процесі господарських операцій. Внутрішній аудит спрямований на моніторинг правильності ведення бухгалтерського обліку, достовірності фінансової звітності та раціонального використання ресурсів.

Зовнішній аудит проводиться на договірних засадах сертифікованими аудиторськими фірмами відповідно до Закону України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» і Міжнародних стандартів аудиту (МСА). Його результати використовуються керівництвом для оцінки стану фінансової звітності, визначення рівня ризиків і підвищення прозорості діяльності перед контрагентами. Загалом система аудиторського контролю на підприємстві є дієвою, але має перспективи розвитку – зокрема, у напрямі регулярного внутрішнього аудиту фінансових результатів і контролю за управлінськими витратами.

Підсумовуючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок, що ТОВ «РОЗФУД» має налагоджену систему обліку, аналізу та аудиту, яка забезпечує формування достовірної, повної та своєчасної інформації для управлінських потреб. Високий рівень організації бухгалтерського обліку,

системність аналітичної роботи та ефективність аудиторського контролю створюють умови для стабільного розвитку підприємства, підвищення його фінансової стійкості та конкурентоспроможності.

Разом із тим подальше вдосконалення обліково-аналітичного процесу, посилення ролі внутрішнього аудиту та розширення використання цифрових технологій у сфері управління інформацією сприятимуть підвищенню результативності діяльності ТОВ «РОЗФУД» та зміцненню його позицій на ринку.

РОЗДІЛ 3. Удосконалення обліково-аналітичного та аудиторського забезпечення управління бізнесом

3.1. Виявлення проблем в обліково-аналітичному забезпеченні управління

Сучасні умови господарювання характеризуються високим рівнем конкуренції, нестабільністю ринкового середовища та зростанням вимог до ефективності управління. За таких умов особливої актуальності набуває питання належного функціонування обліково-аналітичної системи підприємства, яка забезпечує формування достовірної інформаційної бази для прийняття управлінських рішень.

ТОВ «РОЗФУД» – виробниче підприємство, що спеціалізується на виготовленні обладнання для харчової промисловості. Його діяльність вимагає чіткої організації бухгалтерського обліку, системного аналізу фінансово-господарських результатів і своєчасного реагування на зміни зовнішнього середовища. Проведене дослідження дозволило виявити низку проблем і недоліків, які стримують підвищення ефективності обліково-аналітичного забезпечення управління.

Бухгалтерський облік на ТОВ «РОЗФУД» загалом відповідає вимогам чинного законодавства України, однак має окремі недоліки, пов'язані з організаційними, технічними та методичними аспектами.

По-перше, облікова політика підприємства потребує періодичного оновлення відповідно до змін законодавства, міжнародних стандартів і внутрішніх потреб управління. Зокрема, не всі елементи облікової політики (методи оцінки запасів, порядок створення резервів, методи амортизації тощо) узгоджені між підрозділами, що створює ризики для порівнюваності фінансових показників.

По-друге, облік витрат ведеться недостатньо деталізовано. На практиці частина витрат обліковується загальними сумами без поділу за центрами відповідальності або видами продукції. Це ускладнює контроль собівартості, визначення точок беззбитковості та оцінку ефективності окремих напрямів виробництва.

Крім того, не в повній мірі використовується потенціал управлінського обліку. Хоча підприємство формує основні види фінансової звітності, управлінські звіти складаються епізодично та не охоплюють усі напрямки діяльності. Це обмежує керівництво у можливості приймати стратегічні рішення на основі об'єктивних даних.

Система економічного аналізу на підприємстві функціонує, однак має переважно описовий, а не прогностичний характер. Аналітична робота зводиться до оцінки динаміки основних показників – виручки, прибутку, витрат, – без глибокого факторного аналізу або побудови моделей прогнозування.

Однією з ключових проблем є фрагментарність аналітичної інформації. Дані обліку не завжди інтегровані у єдину систему, що ускладнює їх оперативну обробку. Відсутність автоматизованої бази для аналітичної обробки інформації (BI-системи, інтеграції Excel із бухгалтерським ПЗ тощо) призводить до затримки у формуванні аналітичних звітів.

Недостатньо використовується факторний і порівняльний аналіз, який дозволяє виявляти причини відхилень фактичних показників від планових. Також не застосовуються сучасні інструменти економічного аналізу – методи фінансового прогнозування, аналіз чутливості, ABC-аналіз чи CVP-аналіз (аналіз беззбитковості).

Варто зазначити, що аналітична інформація часто формується «постфактум», тобто після завершення звітного періоду, а не в реальному часі. Це знижує її практичну цінність для управління, оскільки рішення ухвалюються вже після того, як зміни відбулися.

Крім того, взаємозв'язок між аналітичним і бухгалтерським підрозділами не є достатньо налагодженим. Внаслідок цього частина інформації дублюється або втрачається, що негативно впливає на оперативність управлінських рішень.

На підприємстві діє система внутрішнього контролю, однак її функції не повною мірою відповідають сучасним вимогам до внутрішнього аудиту. Контроль

за дотриманням фінансової дисципліни здійснюється переважно формально і не завжди орієнтований на попередження ризиків.

Основні проблеми полягають у наступному:

- відсутність окремого підрозділу або відповідального аудитора, який би системно здійснював внутрішній аудит;
- обмеженість контрольних процедур у сфері управлінських витрат;
- недостатня кількість перевірок ефективності використання ресурсів;
- відсутність єдиного підходу до оцінки ризиків або помилок у звітності.

Зовнішній аудит проводиться періодично, переважно з метою підтвердження достовірності фінансової звітності, але його результати не завжди використовуються як інструмент для підвищення ефективності управління. Рекомендації аудиторів не завжди впроваджуються через обмежені ресурси чи брак внутрішнього контролю.

Проблеми в обліково-аналітичному забезпеченні управління ТОВ «РОЗФУД» мають комплексний характер і зумовлені такими факторами:

- кадровими (недостатній рівень кваліфікації облікових та аналітичних працівників, відсутність підготовки з використання сучасних ІТ-рішень);
- організаційними (відсутність чіткої координації між підрозділами, недостатня регламентація аналітичних процедур);
- технічними (обмежені можливості програмного забезпечення, відсутність інтегрованих систем обліку й аналізу);
- методичними (недостатнє застосування сучасних методів аналізу, прогнозування й управлінського обліку).

Такі проблеми знижують якість інформаційного забезпечення управління, призводять до несвоєчасного виявлення відхилень і зменшують ефективність прийняття рішень.

Отже, проведене дослідження дозволило встановити, що система обліково-аналітичного забезпечення управління на ТОВ «РОЗФУД» потребує вдосконалення за кількома напрямками. Незважаючи на належну організацію бухгалтерського

обліку, аналітична та контрольна складові ще не повною мірою відповідають потребам сучасного управління.

Виявлені проблеми свідчать про необхідність переходу до інтегрованої системи управлінського обліку, удосконалення внутрішнього контролю, розширення аналітичних функцій і впровадження цифрових технологій у процес обробки даних. Це дозволить підвищити достовірність, своєчасність і аналітичну цінність інформації, що використовується керівництвом для прийняття управлінських рішень, і, як наслідок, забезпечити стабільний розвиток підприємства в умовах конкурентного ринку.

3.2. Напрями підвищення якості аналітичного забезпечення управлінських рішень ТОВ «РОЗФУД»

Ефективне управління діяльністю підприємства безпосередньо залежить від рівня якості аналітичного забезпечення прийняття управлінських рішень. Для ТОВ «Розфуд», яке функціонує у сфері виробництва обладнання для харчової промисловості, питання вдосконалення аналітичної роботи є особливо актуальним.

В умовах посилення конкуренції, коливань цін на сировину та підвищених вимог до ефективності виробничих процесів, управлінські рішення мають прийматися на основі достовірної, своєчасної та повної інформації.

Першим напрямом підвищення якості аналітичного забезпечення є створення цілісної системи збору, обробки та передачі інформації. Наразі в ТОВ «Розфуд» облікові дані формуються переважно в межах бухгалтерського обліку, що забезпечує відповідність вимогам законодавства, але не завжди задовольняє управлінські потреби.

Доцільно впровадити інтегровану інформаційну систему управління підприємством (ERP-рівня), яка дозволить:

- об'єднати бухгалтерський, управлінський і виробничий облік;
- автоматизувати процеси збору первинної інформації з виробництва;
- зменшити вплив людського фактора на формування аналітичних даних;

- забезпечити доступ керівників різних рівнів до актуальної інформації у режимі реального часу.

Такі зміни сприятимуть скороченню часу на підготовку аналітичних звітів, підвищенню їх точності та оперативності, що дозволить керівництву приймати своєчасні рішення.

Другим важливим напрямом є удосконалення методів аналізу. На сучасному етапі доцільно перейти від переважно описового аналізу до використання прогнозних і факторних моделей, а також цифрових технологій Business Intelligence (BI).

Для ТОВ «Розфуд» рекомендується застосовувати такі інструменти:

1. ABC- та XYZ-аналіз для визначення найбільш прибуткових видів продукції та стабільності попиту.
2. CVP-аналіз (аналіз беззбитковості) для планування обсягів виробництва.
3. Аналіз відхилень для контролю витрат у виробництві.
4. Методи кореляційно-регресійного аналізу для виявлення взаємозв'язків між витратами, обсягами виробництва і фінансовими результатами.
5. Побудову фінансових моделей на основі сценарного прогнозування («що, якщо») для оцінки наслідків управлінських рішень.

Застосування таких підходів дозволить поглибити розуміння економічних процесів, підвищити точність прогнозів і запобігти фінансовим ризикам.

Якість аналітичного забезпечення залежить не лише від інструментів, а й від людського фактора. Тому важливою умовою вдосконалення системи аналізу є підвищення професійного рівня працівників, які займаються збором, обробкою і тлумаченням інформації.

На ТОВ «Розфуд» доцільно:

- 1) організовувати регулярні тренінги з фінансового аналізу, управлінського обліку, Excel-аналітики, Power BI;
- 2) запровадити систему внутрішніх стандартів аналітичної роботи (регламентів), що визначатимуть єдині підходи до формування, обробки та подання

аналітичної інформації. Це забезпечить узгодженість дій між різними структурними підрозділами та підвищить достовірність аналітичних висновків.

Важливо також стимулювати працівників до професійного розвитку через участь у семінарах, вебінарах, профільних конференціях та програмах підвищення кваліфікації. Доцільно запровадити систему мотивації, що заохочуватиме аналітичну ініціативу та інноваційність у підходах до вирішення управлінських завдань.

Крім того, для посилення аналітичної культури в компанії варто забезпечити тісну взаємодію між фінансовою, виробничою та маркетинговою службами. Це сприятиме комплексному баченню процесів і дозволить формувати управлінські рішення на основі узгоджених показників ефективності (KPI).

Важливою складовою якісного аналітичного забезпечення є ефективна система внутрішнього контролю, що дозволяє своєчасно виявляти відхилення у фінансово-господарській діяльності та приймати коригувальні рішення.

Для ТОВ «Розфуд» доцільно створити інтегровану систему аналітичного моніторингу, яка передбачатиме:

- формування ключових показників ефективності (KPI) для кожного підрозділу;
- регулярне порівняння планових і фактичних результатів;
- аналіз причин відхилень із визначенням відповідальних осіб;
- автоматичну візуалізацію даних через BI-панелі у Power BI чи аналогічних системах;
- впровадження контролінгової функції для комплексного узгодження процесів планування, обліку та аналізу.

Такі заходи дозволять оперативно реагувати на зміни у виробничо-фінансовому середовищі, підвищать прозорість управління та сприятимуть досягненню стратегічних цілей підприємства.

Цифровізація бізнес-процесів відкриває нові можливості для підвищення ефективності управління.

Для ТОВ «Розфуд» доцільним є поетапне впровадження цифрових рішень, спрямованих на автоматизацію аналітичних процесів, зокрема:

- застосування систем штучного інтелекту (AI) для прогнозування попиту, оптимізації запасів і виявлення відхилень у витратах;
- використання хмарних сервісів для спільної роботи аналітичних і управлінських команд;
- впровадження технологій Big Data для аналізу великих обсягів даних із різних джерел – від виробничих звітів до маркетингової аналітики;
- розробка інтерактивних панелей управління (dashboard) для візуалізації ключових показників у режимі реального часу.

Застосування цифрових технологій дозволить значно скоротити аналітичні цикли, підвищити точність прогнозів і забезпечити прозорість усіх управлінських рішень.

Отже, підвищення якості аналітичного забезпечення управлінських рішень у ТОВ «Розфуд» є необхідною умовою ефективного функціонування підприємства в сучасних умовах господарювання. Основними напрямками вдосконалення є:

- створення інтегрованої інформаційної системи, що об'єднує всі рівні обліку;
- розвиток сучасного методичного інструментарію аналітичної роботи;
- підвищення кваліфікації персоналу та формування аналітичної культури;
- посилення системи внутрішнього контролю та моніторингу;
- впровадження цифрових технологій для автоматизації аналітичних процесів.

Реалізація цих напрямів дозволить ТОВ «Розфуд» не лише підвищити якість управлінських рішень, а й зміцнити конкурентні позиції на ринку, забезпечивши сталий розвиток підприємства у довгостроковій перспективі.

3.3. Інноваційні підходи до аудиту та використання його результатів в управлінні

Сучасний етап розвитку економіки України характеризується динамічними змінами у сфері цифрових технологій, автоматизації обліку та управління. У цих умовах аудит перестає бути лише інструментом перевірки достовірності фінансової звітності – він трансформується в аналітичний і стратегічний елемент системи управління підприємством.

Для ТОВ «Розфуд», яке займається виробництвом обладнання для харчової промисловості, питання підвищення ефективності управлінських рішень через удосконалення аудиторської діяльності є особливо актуальним. Інноваційні підходи до аудиту дозволяють підприємству оперативно реагувати на зміни ринку, контролювати витрати, оптимізувати використання ресурсів і забезпечити стабільність фінансових результатів.

Згідно з МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора», головна мета аудиту полягає у формуванні обґрунтованої впевненості щодо достовірності фінансової звітності. В умовах цифрової трансформації досягнення цієї мети можливе лише шляхом використання сучасних технологій збору, аналізу та інтерпретації даних.

Таблиця 3.1.

Перелік Міжнародних стандартів аудиту (МСА)

№ МСА	Назва стандарту	Короткий зміст / Призначення
100–199	Вступні положення	—
200	Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до МСА	Визначає цілі аудитора, основні принципи та загальні вимоги.
210	Узгодження умов аудиторських завдань	Регулює укладання договору на аудит, погодження умов із клієнтом.
220	Контроль якості аудиту фінансової звітності	Встановлює вимоги до контролю якості на рівні окремого завдання.
230	Аудиторська документація	Визначає вимоги до складу, форми та зберігання робочої документації аудитора.

240	Обов'язки аудитора щодо шахрайства при аудиті фінансової звітності	Регулює дії аудитора при виявленні або підозрі на шахрайство.
250	Розгляд законів і нормативних актів під час аудиту фінансової звітності	Як аудитор має враховувати вплив законодавства.
260	Комунікація з особами, наділеними найвищими повноваженнями управління	Визначає порядок спілкування аудитора з управлінським персоналом.
265	Повідомлення про недоліки внутрішнього контролю	Як аудитор повідомляє керівництво про виявлені проблеми.
300	Планування аудиту фінансової звітності	Пояснює, як планується аудит і формується стратегія.
315	Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень	Методологія оцінки ризиків.
320	Суттєвість при плануванні та проведенні аудиту	Пояснює поняття «суттєвості» в аудиті.
330	Реагування аудитора на оцінені ризики	Визначає аудиторські процедури відповідно до рівня ризику.
402	Аудит суб'єктів, що користуються послугами сервісних організацій	Особливості перевірки, коли частину операцій виконує зовнішня структура.
450	Оцінка викривлень, виявлених під час аудиту	Як аудитор оцінює та узагальнює виявлені помилки.
500	Аудиторські докази	Основні принципи отримання і достатності доказів.
505	Зовнішні підтвердження	Використання запитів клієнтам, банкам тощо.
510	Перше завдання з аудиту — залишки на початок періоду	Як діяти, якщо це перший аудит компанії.
520	Аналітичні процедури	Методи аналізу даних у ході аудиту.
530	Вибіркові процедури аудиту (аудиторська вибірка)	Визначає правила вибіркової перевірки.
540	Оцінкові значення в фінансовій звітності	Перевірка резервів, амортизації тощо.
550	Пов'язані сторони	Аудит операцій між афілійованими особами.

560	Події після звітної дати	Як враховуються події після балансу.
570	Безперервність діяльності	Перевірка, чи може підприємство продовжувати діяльність.
580	Письмові підтвердження	Письмові заяви керівництва.
600	Використання роботи інших аудиторів (груповий аудит)	Як координується робота кількох аудиторів.
610	Використання роботи внутрішніх аудиторів	Визначає, коли і як можна покладатися на внутрішній аудит.
620	Використання роботи експертів аудитора	Наприклад, оцінювачів або актуаріїв.
700	Формування думки і надання звіту аудитора щодо фінансової звітності	Структура аудиторського звіту.
701	Надання ключових питань аудиту	Що таке “ключові питання аудиту” (КАМ).
705	Модифікації думки в аудиторському звіті	Види думок: безумовна, умовна, негативна, відмова.
706	Пояснювальні та інші параграфи	Додаткові розділи у звіті аудитора.
710	Порівняльна інформація	Аудит порівняльних даних.
720	Обов’язки аудитора щодо іншої інформації	Як аудитор перевіряє нефінансову інформацію в звіті.

[Джерело: розроблено автором]

Інновації в аудиті проявляються у впровадженні нових технологій, методик і підходів, спрямованих на підвищення ефективності аудиторських процедур. Основними тенденціями є:

1. Автоматизація аудиторських процедур. Використання спеціалізованих програм (ACL Analytics, IDEA, CaseWare, SAP Audit Management) забезпечує автоматичну перевірку великих обсягів даних, аналіз бухгалтерських записів і виявлення аномалій. Це відповідає принципам МСА 500 «Аудиторські докази», який передбачає використання надійних джерел інформації для формування висновків.

2. Big Data та аналітика. Обробка великих масивів даних дозволяє аудитору швидше виявляти тенденції, відхилення та можливі ризики шахрайства. На ТОВ «Розфуд» це може бути реалізовано через аналітичні модулі системи 1С:Підприємство, що інтегруються з BI-платформами (Power BI).

3. Штучний інтелект і машинне навчання. AI-системи здатні автоматично визначати зони ризику, оцінювати відхилення у витратах чи цінах на матеріали, формувати рекомендації щодо підвищення ефективності виробництва. Такі підходи особливо корисні для підприємств, що мають широкий асортимент продукції, як ТОВ «Розфуд».

4. Хмарні технології та кібербезпека. Хмарні сервіси забезпечують централізоване зберігання документів аудиту з обмеженим доступом, що відповідає вимогам МСА 230 «Документація аудитора». Це полегшує спільну роботу команди аудиторів і знижує ризик втрати даних.

5. Блокчейн-технології. Їх використання забезпечує прозорість фінансових операцій і унеможливорює несанкціоновані зміни в облікових записах. Для виробничих підприємств це дозволяє підвищити довіру до внутрішнього контролю та взаєморозрахунків із постачальниками.

6. RPA (Robotic Process Automation). Роботизовані програми можуть автоматично виконувати рутинні завдання, як-от звірка накладних, перевірка банківських операцій чи облік запасів. Це суттєво скорочує трудомісткість аудиту.

Згідно з МСА 520 «Аналітичні процедури», аудитори повинні застосовувати методи порівняння, співставлення та аналізу показників діяльності для формування висновків. Сучасні інноваційні інструменти дозволяють підвищити точність таких процедур завдяки:

- динамічному коефіцієнтному аналізу з використанням інтерактивних панелей (дашбордів), що автоматично візуалізують фінансові показники;
- моделюванню ризиків за допомогою економіко-математичних моделей;
- порівняльному аналізу з галузевими підприємствами через бази даних фінансової звітності;

- оцінці впливу управлінських рішень на фінансові результати в режимі реального часу.

На ТОВ «Розфуд» доцільно впровадити систему інтегрованої аналітики на базі Power BI або аналогів, яка б автоматично формувала індикатори ефективності (KPI) за підрозділами, відображала витрати за центрами відповідальності та сприяла своєчасному реагуванню на відхилення.

Результати аудиту є важливим джерелом інформації для прийняття стратегічних та тактичних управлінських рішень. Зокрема, вони можуть бути використані:

- для удосконалення системи внутрішнього контролю та попередження ризиків помилок;
- при оптимізації облікової політики відповідно до вимог МСФЗ;
- у формуванні бюджетів і прогнозів діяльності підприємства;
- для оцінки ефективності управлінських рішень та розробки рекомендацій щодо підвищення продуктивності праці.

Згідно з вимогами МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвих викривлень», результати аудиту мають використовуватися для побудови ефективної системи ризик-менеджменту. На практиці це може реалізовуватись шляхом створення внутрішнього аудиторського звіту, у якому зазначаються ключові ризики, рекомендації щодо їх мінімізації та пропозиції для підвищення ефективності управління виробничими процесами.

На ТОВ «Розфуд» результати аудиту можуть бути інтегровані у процес прийняття рішень шляхом створення інформаційної панелі для керівництва, яка відображатиме дані з аудиторських звітів, внутрішніх перевірок і фінансових показників. Це сприятиме формуванню системного підходу до управління підприємством на основі даних.

Рекомендації щодо впровадження інноваційного аудиту в ТОВ «Розфуд»:

1. Створення політики інноваційного аудиту, яка регламентуватиме порядок використання цифрових технологій, аналітичних платформ та електронного документообігу.

2. Інтеграція програмного забезпечення для аудиту з обліковими системами підприємства (1C, SAP, BAS ERP).

3. Підготовка та навчання персоналу щодо використання ВІ-систем і методів цифрового аудиту.

4. Запровадження хмарних сховищ для збереження аудиторської документації відповідно до вимог конфіденційності.

5. Формування звітів для менеджменту на основі результатів аудиту, які міститимуть аналітичні висновки та конкретні управлінські рекомендації.

Реалізація цих заходів забезпечить підвищення ефективності аудиторського контролю, зниження ризиків фінансових порушень і зміцнення аналітичного потенціалу підприємства.

Упровадження інноваційних технологій в аудиторську діяльність ТОВ «Розфуд» дасть змогу:

- скоротити терміни проведення перевірок;
- підвищити достовірність аудиторських висновків;
- покращити якість управлінської звітності;
- своєчасно виявляти ризики фінансової нестабільності;
- забезпечити прозорість фінансово-господарської діяльності.

Таким чином, інноваційні підходи до аудиту стають важливою складовою системи управління підприємством, що сприяє його стабільному розвитку та підвищенню конкурентоспроможності на ринку.

У результаті проведеного дослідження встановлено, що впровадження інноваційних підходів до аудиту є необхідною умовою підвищення ефективності управління підприємством у сучасних умовах цифровізації економіки. Аудит із функції контролю поступово трансформується у стратегічний інструмент

управління, який забезпечує керівництво достовірною, оперативною та аналітичною інформацією для прийняття управлінських рішень.

На прикладі діяльності ТОВ «Розфуд» доведено, що використання цифрових технологій – автоматизації аудиторських процедур, хмарних сервісів, систем аналітики Big Data, елементів штучного інтелекту – дає змогу підвищити якість аудиторських перевірок, скоротити витрати часу й ресурсів, а також своєчасно виявляти ризики і відхилення у фінансово-господарських процесах.

Застосування міжнародних стандартів аудиту (зокрема МСА 200, 230, 315, 500, 520) забезпечує методологічну базу для проведення аудиту відповідно до найкращих світових практик. На їх основі результати аудиту можуть ефективно використовуватися для вдосконалення системи внутрішнього контролю, облікової політики, бюджетування й ризик-менеджменту.

Отже, інноваційний аудит у ТОВ «Розфуд» має стати інтегрованим елементом управлінської системи, що сприятиме підвищенню прозорості бізнес-процесів, достовірності фінансової звітності, зростанню конкурентоспроможності та забезпеченню сталого розвитку підприємства.

3.4. Розробка комплексної моделі обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом

У сучасних умовах розвитку економіки ефективне управління підприємством потребує не лише якісного ведення бухгалтерського обліку, а й глибокого аналітичного опрацювання інформації для прийняття стратегічних і тактичних управлінських рішень. Для ТОВ «Розфуд», яке спеціалізується на виробництві обладнання для харчової промисловості, створення комплексної моделі обліково-аналітичного забезпечення є ключовою умовою забезпечення конкурентоспроможності, рентабельності та стабільного розвитку.

Традиційні методи обліку й аналізу не завжди дають можливість оперативно реагувати на зміни внутрішнього та зовнішнього середовища. Тому виникає потреба у формуванні інтегрованої системи, що поєднує облік, аналіз, аудит та

управління, утворюючи єдиний інформаційно-аналітичний простір підприємства. Така система має бути адаптована до галузевої специфіки, масштабів діяльності та стратегічних цілей ТОВ «Розфуд».

Модель обліково-аналітичного забезпечення представлена на схемі. 1.1.

Комплексна модель обліково-аналітичного забезпечення дозволяє:

- підвищити якість управлінських рішень за рахунок систематизації та узгодження інформаційних потоків;
- забезпечити своєчасний контроль за використанням ресурсів;
- сформувати базу для економічного прогнозування та планування;
- забезпечити прозорість фінансово-господарських процесів для власників і керівництва.

Таким чином, формування комплексної моделі є не лише інструментом удосконалення обліково-аналітичної системи, а й основою для побудови стратегічного управління бізнесом.

Комплексна модель обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом ґрунтується на принципах системності, інтегрованості, релевантності, достовірності та оперативності інформації. В її основу покладено ідею поєднання бухгалтерського, управлінського та фінансового обліку з аналітичними інструментами економічного аналізу й внутрішнього аудиту.

Основними складовими концепції моделі є:

1. Інформаційний блок – охоплює процеси збору, реєстрації та зберігання облікових даних. На цьому етапі забезпечується узгодженість між бухгалтерським та управлінським обліком.

2. Аналітичний блок – включає методики фінансового, економічного, виробничого аналізу, що дозволяють оцінювати ефективність діяльності підприємства.

3. Контрольний (аудиторський) блок – спрямований на перевірку достовірності даних, оцінку ризиків, дотримання стандартів МСА (зокрема МСА 315 «Ідентифікація та оцінка ризиків суттєвого викривлення» і МСА 330 «Реагування аудитора на оцінені ризики»).

4. Управлінський блок – забезпечує перетворення аналітичної інформації у конкретні рішення щодо планування, мотивації, контролю й прогнозування.

5. Цифровий блок – базується на впровадженні сучасних ІТ-рішень: ERP-систем, ВІ-платформ, автоматизованих обліково-аналітичних панелей (дашбордів).

Розробка моделі передбачає використання принципів міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та Міжнародних стандартів аудиту (МСА), що забезпечує її сумісність з глобальною системою фінансового контролю.

Для практичної реалізації концепції було розроблено структурну модель, що включає три основні рівні:

1. Інформаційний рівень – бухгалтерський, управлінський і статистичний облік.

2. Аналітичний рівень – внутрішньогосподарський аналіз, фінансові показники, управлінська звітність.

3. Управлінський рівень – стратегічне планування, бюджетування, прийняття рішень.

Взаємозв'язок рівнів:

- 1) інформаційний рівень формує базу даних;
- 2) аналітичний рівень обробляє її для виявлення тенденцій і відхилень;
- 3) управлінський рівень трансформує результати аналізу в рішення, плани та бюджети.

Для ТОВ «Розфуд» впровадження такої моделі дозволить оптимізувати управління виробничими процесами, підвищити рентабельність і забезпечити контроль за ефективністю використання ресурсів. Зокрема, пропонується:

1. Впровадження інтегрованої ERP-системи (наприклад, BAS ERP або 1С:Підприємство 8.3), яка об'єднає бухгалтерський, управлінський і виробничий облік.

2. Формування внутрішньої управлінської звітності за ключовими напрямками діяльності: виробництво, збут, фінанси, інвестиції.

3. Запровадження аналітичних показників ефективності (KPI): маржинальний прибуток, собівартість одиниці продукції, оборотність запасів.

4. Використання методів економічного аналізу (факторний, порівняльний, горизонтальний, трендовий) для оцінки фінансових результатів.

5. Організація внутрішнього аудиту на основі ризик-орієнтованого підходу (відповідно до МСА 315, 330, 540).

6. Формування центру аналітичної підтримки управлінських рішень, який би здійснював моніторинг показників і прогнозування розвитку підприємства.

Впровадження моделі сприятиме підвищенню рівня інформаційної прозорості, зміцненню контролю за витратами, зменшенню ймовірності помилок в обліку та покращенню стратегічного планування.

Реалізація розробленої моделі на ТОВ «Розфуд» дозволить досягти таких результатів:

- створення єдиної системи обліку, аналізу та контролю;

- забезпечення оперативного доступу до достовірної управлінської інформації;
- підвищення ефективності управлінських рішень;
- покращення фінансової стабільності підприємства;
- зниження ризиків невірного прийняття управлінських рішень;
- зростання конкурентоспроможності компанії на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Таким чином, комплексна модель обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом є не лише інструментом удосконалення управління, але й стратегічним напрямом розвитку системи корпоративного менеджменту на підприємстві.

Розроблена модель обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом ТОВ «Розфуд» є комплексною, багаторівневою системою, що інтегрує бухгалтерський облік, економічний аналіз, аудит і стратегічне управління. Її впровадження сприятиме підвищенню ефективності управлінських рішень, прозорості діяльності підприємства, оптимізації ресурсів і забезпеченню сталого розвитку. Отже, застосування такої моделі є необхідною умовою підвищення конкурентоспроможності та фінансової стійкості підприємства в сучасних умовах господарювання.

Висновки до розділу 3

У третьому розділі досліджено основні напрями вдосконалення системи обліково-аналітичного та аудиторського забезпечення управління бізнесом на прикладі ТОВ «Розфуд». Проведений аналіз дозволив виявити низку проблем, які стримують ефективність управління: недостатня інтеграція облікових і аналітичних процесів, фрагментарність інформаційних потоків, відсутність системного підходу до використання результатів аудиту в управлінні.

На основі виявлених недоліків запропоновано комплекс заходів щодо підвищення якості аналітичного забезпечення управлінських рішень. Зокрема,

визначено необхідність удосконалення системи управлінського обліку, впровадження сучасних методів економічного аналізу та формування аналітичної звітності, орієнтованої на потреби менеджменту.

Запропоновані напрями спрямовані на підвищення достовірності, оперативності та аналітичності інформації, що використовується для прийняття рішень.

Особливу увагу приділено інноваційним підходам до аудиту. Розглянуто можливості використання результатів аудиторських перевірок як інструменту стратегічного управління ризиками та підвищення ефективності діяльності підприємства.

Впровадження сучасних цифрових технологій, автоматизованих систем аудиту та ризик-орієнтованих методів контролю забезпечує більш повне використання потенціалу аудиту в системі корпоративного управління.

На завершення, розроблено комплексну модель обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом ТОВ «Розфуд», яка поєднує бухгалтерський облік, економічний аналіз, аудит і стратегічне планування в єдину інформаційно-аналітичну систему.

Запропонована модель створює умови для формування єдиного інформаційного простору підприємства, підвищення ефективності управлінських рішень, зниження ризиків і зміцнення конкурентних позицій компанії.

Отже, результати третього розділу підтверджують, що системне вдосконалення обліково-аналітичного та аудиторського забезпечення є одним із ключових чинників підвищення ефективності управління бізнесом. Реалізація запропонованих підходів і моделі дозволить ТОВ «Розфуд» забезпечити стабільний розвиток, фінансову стійкість і довгострокову конкурентоспроможність.

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ

У процесі дослідження теоретичних, методичних і практичних аспектів формування обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом було з'ясовано, що ефективність управлінських рішень безпосередньо залежить від рівня організації бухгалтерського обліку, якості економічного аналізу та результативності аудиту. Взаємодія цих трьох складових формує цілісну систему інформаційного забезпечення, яка є базою для стратегічного і тактичного планування діяльності підприємства.

У першому розділі обґрунтовано теоретичні основи обліку, аналізу й аудиту як ключових елементів системи управління бізнесом. Доведено, що бухгалтерський облік виступає основним джерелом достовірної інформації про фінансовий стан підприємства, економічний аналіз – інструментом оцінки ефективності господарських процесів, а аудит – засобом незалежного контролю та підтвердження достовірності облікових даних.

Особливу увагу приділено дослідженню нормативно-правового регулювання та міжнародних стандартів, які забезпечують уніфікацію методичних підходів до ведення обліку, аналізу та аудиту.

У другому розділі здійснено оцінку організації обліку, аналізу та аудиту на прикладі ТОВ «Розфуд». Встановлено, що підприємство має розвинену облікову систему, проте існує потреба в підвищенні рівня аналітичної підтримки управлінських рішень та у вдосконаленні внутрішнього аудиту. Аналіз діяльності показав, що своєчасне використання аналітичних інструментів дає змогу визначати резерви зростання ефективності виробництва, оптимізувати витрати й підвищувати прибутковість. Водночас відсутність цілісної моделі інтеграції обліку, аналізу й аудиту знижує адаптивність управлінської системи до змін зовнішнього середовища.

У третьому розділі розроблено напрями удосконалення обліково-аналітичного та аудиторського забезпечення управління підприємством. Запропоновано впровадження комплексної моделі, що передбачає інтеграцію

бухгалтерського обліку, аналітичного аналізу, аудиту та управлінського обліку в єдиний інформаційний простір. Це забезпечує оперативність прийняття управлінських рішень, підвищення достовірності інформації та формування системи контролю ризиків. Окрему увагу приділено інноваційним підходам до аудиту, зокрема цифровізації контрольних процедур, використанню аналітичних панелей і автоматизації процесів моніторингу фінансових показників.

Загалом, результати дослідження підтвердили, що побудова ефективного обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом є однією з ключових умов стабільного розвитку підприємства. Комплексна модель дає змогу інтегрувати всі інформаційні потоки, знизити рівень невизначеності під час прийняття рішень і забезпечити стратегічну гнучкість управління.

ПРОПОЗИЦІЇ:

1. Впровадження інтегрованої інформаційної системи управління. Рекомендується створити єдину електронну базу даних, яка поєднує бухгалтерський, управлінський і податковий облік, аналітику та аудит. Це дозволить зменшити дублювання інформації, підвищити точність розрахунків і скоротити час на підготовку управлінської звітності. Очікуваний результат: прискорення прийняття рішень, підвищення достовірності даних, зменшення витрат часу персоналу на обробку інформації.

2. Посилення аналітичної функції бухгалтерської служби. Доцільно розширити аналітичні можливості обліку шляхом впровадження методів фінансового моделювання, прогнозування та факторного аналізу. Це сприятиме підвищенню обґрунтованості управлінських рішень. Очікуваний результат: своєчасне виявлення тенденцій змін у прибутковості, ліквідності та рентабельності діяльності підприємства.

3. Розвиток внутрішнього аудиту та контролю ризиків. Необхідно впровадити систему внутрішнього аудиту, орієнтовану на попередження порушень і виявлення резервів ефективності. Рекомендується створення аудиторського комітету або залучення незалежних експертів для періодичного оцінювання системи контролю.

Очікуваний результат: підвищення рівня фінансової дисципліни, мінімізація ризиків помилок і шахрайства.

4. Інноваційні підходи до аудиту. Пропонується використовувати сучасні програмні інструменти для проведення аудиту – аналітичні платформи, які автоматизують перевірку фінансових даних та виявлення відхилень. Очікуваний результат: скорочення часу аудиторських процедур, підвищення їх точності та об'єктивності.

5. Удосконалення аналітичного забезпечення управління. Рекомендується створення системи ключових показників ефективності (KPI), що поєднує фінансові та нефінансові метрики. Це забезпечить постійний моніторинг діяльності підприємства. Очікуваний результат: оперативне виявлення проблемних зон, зростання продуктивності та підвищення конкурентоспроможності.

6. Розробка та впровадження комплексної моделі обліково-аналітичного забезпечення управління ТОВ «Розфуд». Запропонована модель поєднує автоматизовану облікову систему, інтегровану базу аналітичних даних і механізм внутрішнього контролю. Вона дає змогу формувати єдине інформаційне середовище для прийняття рішень усіма рівнями управління. Очікуваний результат: підвищення ефективності управління, оптимізація ресурсів, зниження витрат та покращення фінансових результатів підприємства.

Таким чином, реалізація запропонованих заходів сприятиме підвищенню прозорості фінансової інформації, зміцненню аналітичного потенціалу підприємства та забезпеченню сталого розвитку ТОВ «Розфуд» в умовах конкурентного ринкового середовища. Комплексна модель обліково-аналітичного забезпечення управління бізнесом стане ефективним інструментом стратегічного планування, моніторингу та контролю результатів діяльності підприємства.

Список використаної літератури

1. Атамас П. Й. Облік у бюджетних установах : підручник. – Київ : Центр навч. літ., 2017. – 320 с.
2. Басса О. В. Облік основних засобів : навч. посіб. – Київ : Інтерсервіс, 2022. – 240 с.
3. Беренда Н. І. Загальновиробничі витрати як складова операційних витрат, сутність та особливості їх розподілу: підручник. Київ: Економіка і менеджмент. 2017. с. 252
4. Бескид Й. М. Контролінг на підприємстві : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2019. – 308 с.
5. Білуха М. Т. Теорія бухгалтерського обліку : підручник. – Київ : А.С.К., 2000. – 384 с.
6. Бондар М. І. (ред.). Аудит : підручник. – Київ : КНЕУ, 2021. – 560 с.
7. Бланк І. А. Фінансовий аналіз і планування на підприємстві. – Київ : Ніка-Центр, 2020. – 544 с.
8. Галицький О. М. Фінансовий облік : підручник. – Київ : Центр учбової літератури, 2019. – 512 с.
9. Гарбер М. Й. Облік і аудит зовнішньоекономічної діяльності. – Київ : Центр учб. літ., 2020. – 392 с.
10. Голов С. Ф. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами. – Київ : Інтерсервіс, 2020. – 656 с.
11. Гончарук Я. Ф. Аудит і контроль : навч. посіб. – Львів : ЛНУ, 2021. – 376 с.
12. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 436-IV.
13. Гриценко О. А. Аудит : теорія і практика. – Київ : Центр учб. літ., 2022. – 456 с.
14. Гуменюк А. Ф. Бухгалтерський облік та аудит відтворення основних засобів: теорія і практика: дис. канд. екон. наук : 08.00.09 / Гуменюк Антоніна Федорівна; Хмельниц. нац. ун-т. – Хмельницький, 2020. – 219 с.

15. Данилевська Н. Ф. Економіка підприємства. – Київ : КНЕУ, 2022. – 560 с.
16. Дорош Н. І. Фінансовий менеджмент підприємства. – Київ : Центр учб. літ., 2020. – 512 с.
17. Єфіменко Т. І. Облік і аналіз в управлінні економікою. – Київ : НДФІ, 2020. – 364 с.
18. Закон України «Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 № 2258-VIII.
19. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV.
20. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій : наказ Мінфіну № 291 від 30.11.1999.
21. Карпенко О. В. Управлінський аналіз : підручник. – Львів : ЛНУ, 2019. – 248 с.
22. Кірейцев Г. Г. Управління витратами. – Київ : Центр учбової літератури, 2017. – 312 с.
23. Кіреєв О. І. Організація обліку на підприємстві. – Київ : КНЕУ, 2020. – 312 с.
24. Коблянська Н. І. Облік на підприємстві : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2018. – 468 с.
25. Козлова О. В. Фінансова діагностика підприємства. – Харків : ХНЕУ, 2020. – 256 с.
26. Котенко Т. Ю. Аналіз витрат як складова управління на підприємствах будівельної галузі: навч. посіб. Київ: Актуальні проблеми економіки. 2010. с. 118-121.
27. Кузьмін О. Є. Розвиток управлінського обліку на підприємствах // Вісник економіки. – 2021. – № 4. – С. 45-52.
28. Кулаковська Л. П., Піча Ю. В. Організація і методика аудиту: навч. посіб. Харків: Каравела, 2010. с. 568.

29. Лебідь Л. В. Облік у виробництві. – Київ : Центр учбової літератури, 2016. – 396 с.
30. Лінник О. Ф. Облікова політика підприємства : навч. посіб. – Київ : Інтерсервіс, 2021. – 288 с.
31. Ловінська Л. Г. Бухгалтерський облік –інформаційне підґрунтя євроінтеграційних процесів в Україні / Л. Г. Ловінська // Економіка та управління. Київ, 2017. No1. С. 23-28.
32. Малюга Н. М. Міжнародні стандарти аудиту : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2021. – 420 с.
33. Марченко В. М. Аналіз фінансових результатів: методичні аспекти // Економіка та держава. – 2022. – № 6. – С. 50–55.
34. Мельник В. М. Економічний аналіз діяльності підприємств : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2021. – 416 с.
35. Мних Є. В. Економічний аналіз: підручник. Київ: Київський національний торговельно-економічний університет. 2014. с. 536
36. Моссаковський В. Система контролю витрат виробництва за сучасних умов: навч. посіб. Київ: Бухгалтерський облік і аудит. 2002. с. 225- 260.
37. Нападовська Л. В. Управлінський облік : підручник. – Київ : КНЕУ, 2017. – 540 с.
38. НП(С)БО в державному секторі. – Київ : Мінфін України, 2023.
39. Огійчук М. Ф., Плаксієнко В. Я., Панченко Л. Г. Бухгалтерський облік на підприємствах: Підручник/ За ред. проф. М.Ф. Огійчука. – 3-тє вид., перероблене і доповнене. – К.: Алеута, 2009. с. 878.
40. Оленцевич Ю. М. Фінансова звітність підприємств : навч. посіб. – Київ : КНЕУ, 2022. – 300 с.
41. Партин Г. О. Управління витратами підприємства: концептуальні засади, методи та інструментарій: монографія. Суми: УБС НБУ. 2008. с. 219.
42. Пархоменко В. М. Облік та аналіз витрат. – Київ : КНЕУ, 2019. – 344 с.

43. Пилипенко В. В. Управління капіталом підприємства. – Київ : КНЕУ, 2018. – 264 с.
44. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI.
45. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку України. – Київ : Мінфін України, 2024.
46. Порядок подання фінансової звітності : постанова КМУ від 28.02.2000 № 419.
47. РДАП України. Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємств. – Київ, 2022.
48. Руденко Л. В. Внутрішній аудит : організація та методика. – Київ : КНЕУ, 2020. – 420 с.
49. Савицька Г. В. Аналіз господарської діяльності підприємства : підручник. – Київ : Нове знання, 2018. – 560 с.
50. Соколова С. В. Управління дебіторською заборгованістю. – Київ : Інтерсервіс, 2020. – 200 с.
51. Стукаленко О. П. Внутрішній аудит як елемент контролю // Бухгалтерський облік і аудит. – 2022. – № 12. – С. 20–27.
52. Сухорукова Т. М. Управління витратами підприємства. – Харків : ХНЕУ, 2019. – 290 с.
53. Шеремет А. Д. Аудит. – К. : Інфра, 2020. – 400 с.
54. Швайка Л. А. Економіка підприємства: підручник. – Львів : ЛНУ, 2018. – 520 с.
55. Шигун М. М. Організація бухгалтерського обліку : підручник. – Київ : КНЕУ, 2016. – 288 с.
56. Чумак О. С. Облікова політика підприємства: сучасний стан // Економічний дискурс. – 2021. – № 1. – С. 78-85.
57. Холод Н. Ф. Облік виробничих запасів : навч. посіб. – Київ : Центр учб. літ., 2018. – 280 с.

58. Хомин П. Я. Контроль і ревізія. – Тернопіль : Економічна думка, 2018. – 380 с.

59. Хричікова М.О. Особливості аудиту основних засобів на підприємстві / М.О. Хричікова // «Управління розвитком».–2018.– № 12 (175) – С. 89-91.

60. Чалий І. Основні засоби за МСБО та П(С)БО: 7 головних відмінностей // Все про бухгалтерський облік. – 2018. – № 32 (4 квіт.). – с. 27-29.

61. Якимчук О. В. Податковий облік. – Київ : Центр учб. літ., 2021. – 340 с.

ДОДАТКИ

Додаток А**Фінансова звітність ТОВ «РОЗФУД» за 2024р.**

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу І)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Код		
		2025	01	01
Товариство з обмеженою відповідальністю "РОЗФУД"	за ЄДРПОУ	45179533		
Територія Дарницької	за КАТОТТГ	UA80000000000210193		
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності Виробництво машин і устаткування для виготовлення харчових продуктів і напоїв, перероблення тютюну	за КВЕД	28.93		
Середня кількість працівників, осіб	9			
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон вулиця Литвинського Юрія, буд. 45В, м. КИІВ, 02099, Україна		0997753599		

1.Баланс на 31 грудня 2024 р.

Актив	Код рядка	Форма № 1-м Код за ДКУД		1801006
		На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	-	110,4	
Первісна вартість	1001	-	114,5	
Накопичена амортизація	1002	(-)	(4,1)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	642,9	
Основні засоби :	1010	960,0	7 665,5	
первісна вартість	1011	960,0	8 224,1	
знос	1012	(-)	(558,6)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	960,0	8 418,8	
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	475,0	32 851,7	
у тому числі готова продукція	1103	475,0	3 428,8	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	1 834,2	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	38,4	859,2	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	2 200,2	17 963,7	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	158,0	939,5	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	455,7	8 399,4	
Усього за розділом II	1195	3 327,3	62 847,7	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	4 287,3	71 266,5	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	960,0	960,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	(204,3)	1 931,5
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	755,7	2 891,5
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	398,0	14 401,9
розрахунками з бюджетом	1620	-	507,3
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	506,7
розрахунками зі страхування	1625	32,6	17,6
розрахунками з оплати праці	1630	-	4,9
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	3 101,0	53 443,3
Усього за розділом III	1695	3 531,6	68 375,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	4 287,3	71 266,5

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2024 р.

		Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	91 679,5	98,4	
Інші операційні доходи	2120	5 198,9	-	
Інші доходи	2240	-	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	96 878,4	98,4	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(82 537,8)	(94,0)	
Інші операційні витрати	2180	(11 678,1)	(208,7)	
Інші витрати	2270	(-)	(-)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(94 215,9)	(302,7)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	2 662,5	(204,3)	
Податок на прибуток	2300	(526,7)	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	2 135,8	(204,3)	

Додаток Б

Фінансова звітність ТОВ «РОЗФУД» за 9 місяців 2025р

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство	Дата(рік,місяць,число)	Код
Товариство з обмеженою відповідальністю "РОЗФУД"	за ЄДРПОУ	2025 10 01
Територія Київ	за КАТОТТГ	45179533
Організаційно-правова форма господарювання Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ	UAS000000000000210193
Вид економічної діяльності Виробництво машин і устаткування для виготовлення харчових продуктів і напоїв, перероблення тютюну	за КВЕД	240
Середня кількість працівників, осіб 30		28.93
Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком		
Адреса, телефон вулиця Литвинського Юрія, буд. 45В, м. КИЇВ, 02099, Україна		0997753599

1.Баланс на 30 вересня 2025 р.

Актив		Форма № 1-м	Код за ДКУД	1801006
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Нематеріальні активи	1000	110,4	245,1	
Первісна вартість	1001	114,5	267,4	
Накопичена амортизація	1002	(4,1)	(22,3)	
Незавершені капітальні інвестиції	1005	642,9	1 640,4	
Основні засоби :	1010	7 665,5	16 038,5	
первісна вартість	1011	8 224,1	17 719,3	
знос	1012	(558,6)	(1 680,8)	
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-	
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-	
Інші необоротні активи	1090	-	-	
Усього за розділом I	1095	8 418,8	17 924,0	
II. Оборотні активи				
Запаси :	1100	32 851,7	55 805,5	
у тому числі готова продукція	1103	3 428,8	6 924,8	
Поточні біологічні активи	1110	-	-	
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	1 834,2	8 811,6	
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	859,2	35,3	
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	18,5	
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17 963,7	23 015,7	
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-	
Гроші та їх еквіваленти	1165	939,5	2 328,2	
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-	
Інші оборотні активи	1190	8 399,4	14 105,3	
Усього за розділом II	1195	62 847,7	104 101,6	
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-	
Баланс	1300	71 266,5	122 025,6	

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	960,0	960,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	1 931,5	5 917,6
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	2 891,5	6 877,6
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	14 401,9	16 778,8
розрахунками з бюджетом	1620	507,3	1 715,8
у тому числі з податку на прибуток	1621	506,7	-
розрахунками зі страхування	1625	17,6	8,1
розрахунками з оплати праці	1630	4,9	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	53 443,3	96 645,3
Усього за розділом III	1695	68 375,0	115 148,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	71 266,5	122 025,6

2. Звіт про фінансові результати
за **9 Місяців 2025** р.

		Форма № 2-м	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	115 457,4	-	
Інші операційні доходи	2120	2 669,1	-	
Інші доходи	2240	-	-	
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	118 126,5	-	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(100 434,7)	(-)	
Інші операційні витрати	2180	(12 933,3)	(-)	
Інші витрати	2270	(-)	(-)	
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(113 368,0)	(-)	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	4 758,5	-	
Податок на прибуток	2300	(779,7)	(-)	
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	3 978,8	-	